

Опір мільйонів

Ірина ЮРКО.
Фото Миколи ВАСИЛЕЧКА.
Тернопіль — Київ.

Європейські парламентарі зазначають, що Євромайдан у Києві — найбільша проєвропейська демонстрація в історії Європейського Союзу. Днями, виступаючи у Мілані, президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу зазначив, що молоді люди, які борються на вулицях України в таку холоднечу, пишуть нову повість для Європи, і закликав ЄС підтримати їх.

8 грудня

У третю неділю протесту, 8 грудня, на народне віче у центрі Києва за альтернативними підрахунками зібралось понад мільйон учасників. Під час віче науковець, член групи "Перше грудня" Мирослав Попович, письменник Юрій Андрухович, політики Юрій Луценко, Віталій Кличко, Олег Тягнибок, Арсеній Яценюк сформулювали свої вимоги до влади. Найперше йдеться про притягнення до відповідальності винних, які в ніч з 29 на 30 листопада жорстоко розігнали студентський Майдан, а 1 грудня на вул. Банковій нещадно розправились з учасниками протесту, з журналістами та медиками. Віче вимагало звільнити кинутих у СІЗО майданівців, яким незаконно інкримінують організацію штурму на Банковій (станом на 12 грудня п'ятеро з дев'ятох затриманих звільнили рішенням суду — ред.). А ще гарантії — що влада не буде переслідувати в майбутньому учасників Майдану. Незмінними залишаються вимоги щодо відставки уряду, дострокових парламентських і президентських виборів. І лише тоді учасники Майдану готові сісти за стіл переговорів із владою. Для власної безпеки майданівці встановили блокпости та намети по всьому периметру урядового кварталу.

На Євромайдані Євгенія Тимошенко озвучила звернення експрем'єр-міністра України Юлії Тимошенко до українського народу, в якому Юлія Володимирів-

Штурм барикад біля будівлі Федерації профспілок України в Києві (Будинок профспілок), де розташувалася штаб національного спротиву. 11 грудня 2013 року, 7:13 год.

на закликала учасників Євромайдану затвердити групу для переговорів з військовими, щоб виключити силовий варіант, який може призвести до диктатури.

Надвечір було повалено пам'ятник Володимиру Леніну, який стояв на бульварі Т. Шевченка у Києві з 1946 року. При цьому правоохоронці бездіяльно спостерігали за поваленням монумента. Коли пам'ятник впав, рештки Володимира Ілліча перехожі розібрали на сувеніри. Через дві години столичні правоохоронці повідомили, що інформація про події на бульварі Т. Шевченка внесена до Єдино-

го реєстру досудових розслідувань, відкрито провадження за частиною 1 статті 294 — масові заворушення. До слова, в лютому 2012 року комісія Київради з питань культури і туризму відмовилася прийняти пам'ятник В. Леніну до комунальної власності міста. Указом Президента України від 25 вересня 2008 р. №856/2008 "Про заходи в зв'язку з Днем пам'яті жертв голодоморів" органам місцевого самоврядування та державним органам дана пряма вказівка з ліквідації символів тоталітарного минулого. Постановою ж Кабміну №928 від 3 вересня 2009 ро-

ку цей об'єкт узагалі виключено з Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Фактично споруда на бульварі Шевченка була не більше, ніж малою архітектурною формою.

9 грудня

Розширений Євромайдан вистояв усю ніч, люди добудували нові барикади. Найвіддаленіший пост розмістили на перетинах провулку Кріпосного з вулицями Грушевського та Інститутської. Уранці почали надходити тривожні повідомлення про значну ескалацію сил спецпризначенців. Усі завмерли в очікуванні.

По периметру барикад мобілізувалися мітингувальники і загони самооборони. Безпеку майдану забезпечували ветерани силових структур та колишні воїни-афганці. Жінок і дітей попросили покинути територію протестів. Напружена ситуація була і в "Штабі революції" — в адмінбудинку Київської міської державної адміністрації у зв'язку з інформацією про його можливий штурм. Три станції метро у центрі Майдан Незалежності, Хрещатик, Театральна — заблоковані через повідомлення про можливе замінування.
Продовження на 2 стор.

www.lanclaas.com.ua

ОФІЦІЙНИЙ ПРЕДСТАВНИК В ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ
LANCLAS
ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО
"Землевласник-СЛ"
46011, Україна, м.Тернопіль, просп. С. Бандери, 34-А, 2 (біля Центрального стадіону) тел. 52-02-07, 52-02-23
вул. М. Кривоноса, 10, 4 поверх тел. 067-354-65-67, 42-42-70
Приймаємо замовлення на земельпорядні та геодезичні роботи:
приватизація земельних ділянок; переоформлення прав власності при переході прав на земельну ділянку на підставі цивільно-правових угод; винесення земельних ділянок в натуру та встановлення межових знаків; геодезичні обміри; розробка проектів землеустрою.

Звернення
Брати і сестри, українці! Україна в небезпеці! Режим Януковича пролив кров української молоді! Мільйони громадян України піднялись на боротьбу. Міжнародна спільнота солідарна з українцями. Відчуваючи відповідальність за долю України, ми, представники політичних партій і громадських організацій, спираючись на рішення сесії Тернопільської районної ради від 2.12.2013 р., вирішили створити страйковий комітет Тернопільського району.
У страйковий комітет входять районні організації ВО "Свобода", ВО "Батьківщина", партії "Удар", партії "Наша Україна", товариства "Меморіал" ім. В. Стуса, асоціація сільських і селищних рад Тернопільського району, районна організація Всеукраїнського об'єднання ветеранів, профспілка працівників освіти Тернопільського району, спілка ветеранів Афганістану.
Громади Тернопільського району активно підтримують боротьбу українського народу. Велика кількість жителів — у Києві на майдані. Страйковий комітет створено для організації мирних протестів на майданах України. Страйком працює цілодобово. З питань організації поїздок у Київ звертайтеся за координатами: м. Тернопіль, майдан Перемоги, 1. Тел.: 43-58-97, 43-59-52, 068-158-37-53.
Михайло ПРОТАСЕВИЧ,
голова страйкового комітету Тернопільського району.

• Гаряча тема

Опір мільйонів

**Продовження.
Початок на 1 стор.**

Схема з пошуку вибухових об'єктів у метро відома ще з Помаранчевої революції – так перекривали шлях до майдану мирним громадянам. Водночас у місті Василькові поблизу Києва загін “Беркуту” прорвав блокаду і рушив у бік столиці. Моторошно було і на Хрещатику – 200 бійців у повній екіпіровці, в шоломах і з щитами вишикувалися у шеренгу на проїжджій частині вулиці.

Біля будівлі Генеральної прокуратури України зібралось близько трьох сотень мітингувальників, які влаштували лежачий страйк перед входом у будівлю. Співробітникам прокуратури доводилося переступати через людей, щоб потрапити на робоче місце. Мітингувальники вимагали звільнити затриманих активістів Євромайдану.

Увечері представниками правоохоронних структур розгромлено офіс ВО “Батьківщина” та приміщення опозиційних засобів масової інформації, які були у тому ж будинку – офіси газети “Вечірні вісті”, сайту “Цензор”, інтернет-телебачення “INTV”, пошкоджено техніку, вилучено програмне забезпечення. Як показали камери спостереження, на куртках нападників були написи “міліція”. В цей час співробітники правоохоронних органів почали розбирати барикади по всьому периметру центру Києва.

10 грудня

О першій годині ночі міліція пішла в наступ на мітингувальників. Спецназ поділив табір надвоє і просувався вперед. Спрацювали і провокатори, які застосували проти силовиків сльозогінний газ. За інформацією телеканалу “Громадське ТВ”, під час атаки постраждали десять осіб. Співробітники МНС розри-

зали дерев'яні огорожі бензопилою. Мітингувальники не чинили опору.

Саме на вівторок, 10 грудня, були призначені переговори чотирьох українських президентів – екс-президентів України Леоніда Кравчука, Леоніда Кучми, Віктора Ющенка та нинішнього президента Віктора Януковича. Колишні президенти переконані, що дії влади спровокували глибоку політичну кризу в країні. Також попередники Віктора Януковича вважають, що уряд повинен піти у відставку і закликають нинішнього президента відновити і налагодити діалог України як з ЄС, так із Росією. Усі троє категорично засуджують застосування сили до мирних демонстрантів, адже Конституція та закони України передбачають право громадян мирно висловлювати свої позиції. А ще екс-президенти сподіваються, “що влада буде чути свій народ і виконувати свої завдання”. Віктор Янукович повідомив, що дав завдання генеральному прокуророві України Віктору Пшонці знайти можливість, “там, де немає жорстких порушень”, звільнити частину людей, затриманих на вул. Банковій 1 грудня.

Цього дня у Київ прилетіли верховний комісар ЄС з політики безпеки Кетрін Ештон та заступник держсекретаря США Вікторія Нуланд. Політики переконані, що дії українських силовиків напередодні вночі роблять початок політичного діалогу важчим, ніж раніше. “Європарламентарі будуть постійно перебувати в епіцентрі протестів у Києві”, – зазначив президент політичної групи Альянс лібералів і демократів у Європейському парламенті Гі Верховстадт. Він підтвердив, що члени його політичної сили мають намір постійно перебувати на Майдані Незалежності в українській столиці для підтримки мирної проєвропейської демонстрації.

До учасників зборів асоціації сільських і селищних рад Тернопільського району звернувся голова страйкового комітету Тернопільського району Михайло Протасевич, 10 грудня 2013 р.

Тернополяни на Майдані Незалежності у Києві, 10 грудня 2013 року.

Як пише сайт “BBC”, 10 грудня представники міграційної служби рекомендували журналістам грузинського телеканалу “Табула” покинути Україну впродовж 24 годин, інакше їм загрожує депортація на підставі участі в масових беззаконнях як організаторів. За словами директора телекомпанії “Табула” Тамари Черголеїшвілі, грузинські журналісти приїхали в Україну 3 грудня, не брали участі в жодних акціях

протесту і не планують скорочувати часові рамки візиту до Києва, а повернуться в Грузію за планом – 13 грудня.

На підтримку Євромайдану редакція однієї з найпопулярніших польських газет “Факт” видала черговий номер українською мовою. Частина тиражу вже доставлена в Україну. Заголовок першої сторінки закликає: “Нехай живе вільна Україна. Українці! Ми, поляки, з вами на Майдані! У вас є право на гідне життя, на гідну працю і заробітну плату. А це дасть вам Європейський Союз”.

“Факт” видається німецьким концерном Акселя Шпрінгера. Газета виходить щодня на 48 сторінках тиражем 800 тисяч примірників.

11 грудня

У ніч на середу, 11 грудня, тисячі бійців “Беркуту” здійснили штурм Євромайдану. Атака почалася о 1 год. ночі і тривала до ранку. За наметове містечко, барикади та Майдан Незалежності змагалися також тисячі мирних демонстрантів. Люди молилися, співали Державний гімн України та закликали силовиків зупинитися. Найтривалішим було протистояння на вулиці Інститутській. Звіди надходили повідомлення і про постраждалих. Але зранку “Беркут” здав позиції і відступив. Пізніше почався штурм Будинку профспілок, де знаходиться штаб Євромайданівців.

В результаті – частину наме-

тів на Майдані Незалежності спалили, іншу – демонтували. Після важкої ночі вціліла лише четверта частина наметового містечка на головній площі столиці. Барикаду на вулиці Інститутській розібрано, однак мітингувальники не пропустили на Майдан ні бійців “Беркуту”, ані важку техніку. Ніч у будівлі Київської міської державної адміністрації активісти провели в оточенні солдатів та міліції – без світла. Близько дев'ятої години ранку відбулася спроба штурму цієї будівлі спецпризначенцями. До центру Києва продовжують перебувати люди, барикади швидко відновлюють. Цього дня з Тернополя до Києва виїхали два десятки автобусів на підтримку столичного Майдану.

Діє страйковий комітет Тернопільського району

Як уже повідомляло “Подільське слово”, 2 грудня цього року відбулася сесія Тернопільської районної ради, яка прийняла ряд рішень і звернень, у яких застосовано жорстокі дії вищих органів влади держави, спрямованих на силовий розгін мирних акцій протесту на Майдані Незалежності в Києві та висловлено вимоги відставки уряду, проведення дострокових президентських і парламентських виборів.

Продовження на 3 стор.

“Тернопілля – за Європу!”.

Євромайдан у Києві чисельно підтримують студенти Тернопільського національного економічного університету.

● *Гаряча тема*

Голова фракції УНП в Тернопільській обласній раді, заступник генерального директора корпорації "Агропродсервіс" Володимир Болещук (другий зліва), депутати обласної ради Володимир Гульовський та Віталій Шафранський, депутат Чортківської районної ради Ігор Велиган на Майдані Незалежності в Києві.

Опір мільйонів

Продовження.
Початок на 1, 2 стор.

У вівторок, 10 грудня цього року, на зборах асоціації сільських і селищних рад Тернопільського району, які провів голова асоціації Роман Мацелюх, і на яких були присутні 30 сільських і селищних голів Тернопільського району, заступник голови Тернопільської районної ради Роман Наконечний інформував керівників органів місцевого самоврядування про те, що рішення сесії районної ради від 2 грудня цього року знайшло гарячий відгук у територіальних громадах. У Тернопільському районі, зазначив Роман Наконечний, створено і діє страйковий комітет, який очолює Михайло Протасевич. У страйковий комітет входять районні організації ВО "Свобода", ВО "Батьківщина", партії "Удар", партії "Наша Україна", районного товариства "Меморіал" ім. В. Стуса, асоціація сільських і селищних

рад Тернопільського району, районна організація Всеукраїнського об'єднання ветеранів, профспілка працівників освіти Тернопільського району, спілка ветеранів Афганістану. Багато представників сільських і селищних рад були і зараз перебувають у Києві, беруть участь в акціях протесту. Створення страйкового комітету Роман Іванович назвав актуальним і необхідним, оскільки, зазначив він, неможливо було б ефективно діяти без координації зусиль громад, адже людей треба організовано відправити в Київ, там, у свою чергу, потрібно, щоб їх зустріли і розмістили.

Роман Наконечний наголосив, що акції протесту проти дій влади, які заповнили центр Києва, — мирні, люди просто стоять, ніхто не проявляє жодної агресії, навпаки — зупиняють провокаторів.

З актуальними повідомленнями з приводу участі в громадських акціях протесту територіальних громад до учасників зі-

брання асоціації сільських і селищних рад Тернопільського району звернувся голова районного товариства "Меморіал" ім. В. Стуса Василь Івасечко, голова РО Всеукраїнського об'єднання ветеранів Роман Сидяга, Петриківський сільський голова Руслан Лазорко, Великогаївський сільський голова Олег Кохман, голова страйкового комітету Михайло Протасевич.

За останніми повідомленнями активістів страйкового комітету Тернопільського району, вчора, 12 грудня, у Київ для участі у Євромайдані відправлено автобуси з людьми із сіл Петриків, Великий Глибочок, Мишковичі, Грабовець, Великі Гаї, Біла, Почапінці, Велика Лука та інших населених пунктів Тернопільського району. Для підтримки мітингуючих надано кошти громадами Малога Ходачкова, Настасова, Великої Березовиці, продукти харчування доставили активісти від громади Дичкова.

● *Запали свічку*

Був геноцид...

Ольга РОМАНЮК,
завідуюча клубом
с. Дичків,
Катерина
ГАВРИЛИШИН,
завідуюча бібліотекою
с. Дичків.

1932-33-й — найчорніший час між чорними часами в історії України. У світі не зафіксовано такого голоду, як той, що випав на долю українського народу. Як сталося, що без засухи і стихій, без війни, у самому центрі Європи — в Україні, яка була житницею континенту, небачений голод забрав у могилу мільйони людей?

Нині ми знаємо, що це був більшовицький геноцид. Це була безкровна війна тоталітарної системи проти українського народу. Війна, спрямована на те, щоб підірвати коріння волелюбної нації, винищити цілий етнос, зруйнувати основи народної моралі, витрутити в серцях людяність і натомість посіяти в душах страх і духовну неміч. Вісім мільйонів зморожених голодом українців — ось наслідки цієї війни.

Похованим без труни й моги-

Учасники вечора пам'яті в клубі с. Дичків.

ли, позбавленим шани був присвячений вечір пам'яті та скорботи "Голгофа голодної смерті" в клубі с. Дичків. До початку заходу глядачі і учасники вечора мали змогу ознайомитися з літературою про Голодомор. Завідуюча бібліотекою Катерина Гаврилишин репрезентувала Михайлову виставку "Лиха коса Голодомору". Під час вечора пам'яті жертв Голодомору звучали вірші О. Олеся "Голод", уривок з поеми І. Качуровського

"Село в безодні", монолог "Про Голодомор", а також був представлений уривок з вистави "Сльози Божої Матері" за твором Уласа Самчука "Марія". Завершуючи вечір, ведучі звернулися до глядачів такими словами: "Запали свічку! Згадайте минуле рідної землі, своєї родини... І нехай свічки палають не тільки в Україні, але й далеко за її межами. І ці маленькі вогники будуть помічені з небес..."

Рішення

25 сесії Товстолузької сільської ради Тернопільського району, Тернопільської області

№ 275 від 2 грудня 2013 року

"Про підняття на будинку Товстолузької сільської ради поряд з Державним прапором України прапора Європейського Союзу".

Керуючись статтями 25-26 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", сесія Товстолузької сільської ради

вирішила:

На час акції "Євромайдан" на Майдані Незалежності в м. Києві підняти на будинку Товстолузької сільської ради поряд з Державним прапором України прапор Європейського Союзу.

Товстолузький сільський голова Юрій ПРИСЯЖНИЙ.

● Пенсійна реформа

Право на призначення пенсії за вислугу років та виплату грошової допомоги

Особам, які на день досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", працювали в закладах та установах державної або комунальної форми власності на посадах, робота на яких дає право на призначення пенсії за вислугу років, відповідно до пунктів "е"- "ж" статті 55 Закону України "Про пенсійне забезпечення", і мають страховий стаж (для чоловіків — 35 років, для жінок — 30 років) на таких посадах, а також якщо вони до цього не отримували будь-якої пенсії, при призначенні пенсії за віком виплачується грошова допомога, яка не підлягає оподаткуванню, у розмірі їх десяти місячних пенсій станом на день її призначення.

Виплата зазначеної допомоги здійснюється за рахунок коштів державного бюджету України.

Достроковий вихід на пенсію жінкам, яким виповнилось 55 років

До 1 січня 2015 року право дострокового виходу на пенсію за віком мають жінки, яким виповнилось 55 років, за наявності страхо-

вого стажу не менше 30 років та за умови звільнення з роботи. У цьому випадку розмір їх пенсії зменшується на 0,5 відсотка за кожен повний чи неповний місяць дострокового виходу на пенсію. Зменшення розміру пенсії за віком застосовується протягом усього періоду отримання пенсії незалежно від її виду.

У разі, коли жінка, якій достроково призначено пенсію до досягнення віку, передбаченого статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", працювала, виплата дострокової пенсії на час роботи припиняється. У цьому випадку після досягнення віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, відсоток, на який зменшено розмір пенсії, переглядається з урахуванням кількості повних місяців страхового стажу, набутого за період роботи після дострокового виходу на пенсію.

Відсоток, на який було зменшено розмір пенсії, також може бути переглянутий з урахуванням відповідної кількості місяців страхового стажу, якщо особа після досягнення віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, продовжує працювати і відмовилась від отримання пенсії.

Галина ГУМНИЦЬКА,
заступник начальника
управління Пенсійного фонду
України в Тернопільському
районі.

● Благодійництво

Донорство — для порятунку онкохворих дітей

Світлана ГУМЕННА,
прес-керівник департаменту
охорони здоров'я
Тернопільської
облдержадміністрації.

Два місяці поспіль тривала західноукраїнська благодійна акція "Врятуй дитині життя", метою якої був збір крові для онкохворих дітей, що лікуються у гематологічних відділеннях лікарень держави.

Як повідомив прес-службу департаменту охорони здоров'я Тернопільської облдержадміністрації координатор акції, заступник голови Західної округи ВО "Тризуб" імені Степана Бандери Василь Лабайчук, акція "Врятуй дитині життя" одночасно проведена в Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській, Волинській, Житомирській і Тернопільській областях. Перший етап акції стартував 15 вересня і завершився 15 листопада. З 25 листопада до 25 грудня триватиме другий етап у Чернівецькій, Рівненській, Хмельницькій та

Вінницькій областях. "Сподіваємось, що наступного року така акція отримає статус всеукраїнської, адже, проведення її планується у 15 областях", — зазначив Василь Лабайчук. Співорганізатор акції із "Жіночої Січі" Ірина Бревко зауважила, що цього року благодійна акція "Врятуй дитині життя" відбувається вдруге.

Приєднатися до збору крові для дітей міг кожен, здавши її в Центрі переливання крові на вул. Клінічній. Із кровоздач 133 донорів отримано 48 літрів плазми та 11,5 літра крові. До речі, акція не залишила байдужими і рятувальників Тернопілля, які напередодні свого професійного свята — Дня рятувальника — також здали кров. На важливість допомоги хворим дітям акцентував увагу начальник управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Тернопільській області, генерал-майор служби цивільного захисту Євген Лукавий. "Якщо ми можемо допомогти, то повинні це зробити: адже немає нічого ціннішого, ніж людське життя", — наголосив Євген Лукавий.

Великобуківська селищна рада має намір встановити власника беззаявного нерухомого майна в смт. Великі Бірки Тернопільського району Тернопільської області: будівля ІТМ бомбосховище, яка розташована по вул. Дичківській, 1-1, нежитлове приміщення перукарні, яке розташоване по вул. Грушевського, 125-А, будівлі "Ткацький цех", яка розміщена по вул. Грушевського, 97 П-1.
За додатковою інформацією звертатися за тел. 49-23-60.

Білецька сільська рада повідомляє, що з 1.01.2014 р. вступає в дію нова нормативно-грошова оцінка земель с. Біла Тернопільського району Тернопільської області. За роз'ясненнями звертайтеся в Тернопільську ОДПІ та Білецьку сільську раду.

Колектив Баворівської дільничної лікарні сумує з приводу смерті медичної сестри **Богдани Іванівни Хамуляк** і висловлює щирі співчуття дочці — медичній сестрі Олені Августівні Хамуляк та сину — водію ШМД Павлу Августовичу Хамуляку.

• Коментар фахівця

• Податкові новини

Чи легко бути мисливцем?

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.
Фото автора.

“Полювання... зближує нас із природою, привчає до терпіння, а іноді й до холоднокровності пелерид небезпекою” (І. Тургенєв).

Щорічно в Україні, і в Тернопільському районі зокрема, наприкінці року в осінньо-зимовий період відкривається сезон полювання. Згідно з наказом Тернопільської районної організації Українського товариства мисливців і рибалок “Про проведення полювання у мисливський сезон 2013-2014 років на території Тернопільської РО УТМР”, колективне та об'єднане полювання на диких парнокопитних тварин проводиться із 16 листопада по 29 грудня цього року включно, на хутрових звірів у польових угіддях і лісових урочищах, виділених для полювання з норovими та гончими мисливськими собаками – із 17 листопада цього року по 12 січня 2014 року, на лисицю та хижих звірів – з 19 січня по 23 лютого 2014 року під керівництвом штатних працівників районних організацій УТМР у польових угіддях.

Голова Тернопільської районної організації Українського товариства мисливців і рибалок Григорій Каліновський каже, що право займатися мисливством мають лише особи, які досягли 18-річного віку. “Кожен, хто бажає стати мисливцем, зобов'язаний пройти навчання в управлінні лісового господарства, – зазначає Григорій Северинович, – здати екзамен і отримати державне посвідчення мисливця, дозвіл на зброю, який видається в міліції особам, які досягли 21-річного віку, а також контрольну картку”. Григорій Каліновський наголошує, що перед початком кожного мисливського сезону мисливець ознайомлюється з наказом про проведення полювання, де вказується кількість дозволеної для відстрілу дичини, а також межі мисливських угідь. Якщо посвідчення видається на безстроковий термін, то картку потрібно зміню-

Голова Тернопільської районної організації Українського товариства мисливців і рибалок Григорій Каліновський.

вати щорічно за відповідні кошти. Мисливці, які є членами товариства, можуть отримати безкоштовні картки відстрілу хутрового звіра або пернаті дичини, які дозволяють індивідуальні полювання. Вони щорічно сплачують обов'язкові членські внески, сума яких становить 250 гривень, для категорії пільговиків, до якої відносять пенсіонерів, які є членами УТМР і мають як мінімум 10-річний стаж мисливця, діє знижка 50%, тобто, вони сплачують 125 гривень членського внеску. Почесні члени товариства, а також інші пільговики, визначені статутом, членських внесків не сплачують. Окрім цього, мисливці сплачують сезонні внески при полюванні на пернату дичину у розмірі 200 гривень, на хутрового звіра – 250 гривень. Також можна отримати ліцензію на відстріл парнокопитного звіра, яка передбачає колективне полювання.

Щороку після закінчення мисливського сезону здійснюють так звану таксацію, коли проводиться перевірка мисливських угідь, облік наявної дичини, формуються звіти. На основі цього і встановлюють кількість ліцензій на наступний рік. Вони видаються тим колективам, зазначає Григорій Каліновський, які долучалися до підготовки й захисту звірини. На 12-15 осіб – одна ліцензія. 1200 гривень – вартість ліцензії на косяку, 2400 – на кабана.

• Зверніть увагу

Григорій Северинович також розповів, як здійснюється боротьба з браконьєрством: “У Тернопільському районі нам надано в користування 55,5 гектара землі. З них близько 6 тисяч гектарів становлять лісові угіддя, 1,8 тисячі водо-болотні, решта – польові. 30 % площі (а це близько 17 тисяч гектарів) відведено під так звані відтворюючі ділянки, де полювання суворо заборонене. На цих ділянках дичина вільно розвивається, щоб потім можна було на неї полювати. Обов'язок кожного мисливця, насамперед, полягає в захисті й охороні дичини, на яку він полює, та навколишнього середовища. Норма відстрілу лисиць, вовків та інших хижаків під час полювання не лімітується.

Тернопільська районна організація Українського товариства мисливців і рибалок, яка співпрацює з контролюючими органами: інспекцією лісового господарства та екологічною інспекцією, може лише затримати браконьєра, – наголошує Григорій Каліновський, – скласти протокол і направити його у відповідні інстанції. Штраф за браконьєрство становить від 20 неоподатковуваних мінімумів. Окрім цього, правопорушник виплачує Українському товариству мисливців і рибалок суму відшкодування нанесених збитків, яка становить від 250 грн. до 20 тисяч гривень”.

Податок на нерухоме майно сплачується за місцем розташування нерухомості

Тернопільська об'єднана ДПІ ГУ Міндоходів у Тернопільській області наголошує, що, згідно з нормами Податкового кодексу України, обчислення суми податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, з об'єктів оподаткування, які перебувають у власності фізичних осіб, здійснюється контролюючим органом за місцем податкової адреси (місцем реєстрації) власника житлової нерухомості. Податок сплачується за місцем розташування об'єкта оподаткування і зараховується до відповідного бюджету, згідно з положеннями Бюджетного кодексу України.

Також звертаємо увагу, якщо у фізичної особи у власності є декілька об'єктів нерухомості, наприклад, квартира в м. Тернопіль та будинок у м. Тербовля, і кожен з них перевищуватиме встановлені законодавством пільги бази оподаткування (для квартири або квартир незалежно від їх кількості – 120 кв. м житлової площі, а для житлового будинку або будинків – 250 кв. м), то сплачувати податок необхідно буде як до бюджету Тернополя, так і до бюджету Тербовлі, згідно з квитанціями про сплату, що надійдуть від податкової інспекції за місцем реєстрації фізичної особи.

Слід зазначити, що пільги зі сплати податку не надаються на об'єкти оподаткування, що використовуються їх власниками з метою отримання доходів (здаються в оренду, лізинг, використовуються у підприємницькій діяльності). Фізичні особи можуть сплачувати податок у сільській та селищній місцевості через каси сільських (селищних) рад за квитанцією про прийняття податків і зборів.

Нагадаємо, порядок нарахування та сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, регулюється нормами статті 265 Податкового кодексу України.

За матеріалами інформаційно-комунікаційного відділу Тернопільської об'єднаної ДПІ ГУ Міндоходів у Тернопільській області.

Податковий календар на тиждень

У понеділок, 16 грудня, закінчується термін подання заяви щодо переходу на спрощену систему оподаткування з I кварталу 2014 року та розрахунку доходу за попередній календарний рік.

П'ятниця, 20 грудня, – останній день подання за листопад 2013 року такої звітності: податкової декларації з податку на додану вартість; копій записів у реєстрах, виданих та отриманих податкових накладних, за листопад 2013 року в електронному вигляді усіма платниками податку; декларації з акцизного податку; податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності); податкової декларації зі збору за користування радіочастотним ресурсом України; розрахунку суми збору на розвиток виноградарства, садівництва й хмелярства; звіту про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів доходів і зборів (форма № Д4 (місячна); заяви про відмову від спрощеної системи оподаткування з I кварталу 2014 року.

Цього ж дня закінчується термін сплати авансового внеску з єдиного податку за грудень 2013 року платниками, віднесеними до

першої та другої груп та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування з доходу за листопад 2013 року.

Звітуючи перед територіальними органами Міндоходів в електронному вигляді, ви, шановні платники, економите свій дорогий час і значно спрощуєте роботу своєму бухгалтерові. З детальнішою інформацією щодо подання звітності в електронному вигляді можна ознайомитися на головній сторінці веб-порталу відомства (minrd.gov.ua) в окремому розділі “Платникам податків про електронну звітність” та сайту Міндоходів у Тернопільській області (tr.minrd.gov.ua).

Довідки за тел.: 15-07, 43-46-10.

Зарплатний борг погасили понад 30 підприємств

Протягом січня-листопада цього року заборгованість із виплати заробітної плати найманим працівникам погасило 31 підприємство. Загальна сума погашеного зарплатного боргу – 11,5 млн. грн. Відтак, до бюджету надійшло понад 1,3 млн. грн. податку на доходи фізичних осіб. Лише протягом листопада зарплатний борг погасили 5 підприємств на суму 154,1 тис. грн., відповідно, до бюджету надійшло 49,7 тис. грн. податку на доходи.

З питань ліквідації зарплатної заборгованості тернопільські міндоходівці співпрацюють з органами місцевого самоврядування. Так з початку року фахівці відомства взяли участь у 18 комісіях з питань погашення заборгованості із виплати заробітної плати, сплати податків та внесення обов'язкових платежів, що діють при Тернопільській міській раді та Тернопільській райдержадміністрації. На таких засіданнях заслухано 115 посадових осіб підприємств, установ і організацій та 26 приватних підприємств, які допустили порушення вимог чинного законодавства щодо оплати праці та сплати податків і обов'язкових платежів до бюджету, а також мають заборгованість з виплати заробітної плати найманим працівникам та з податку на доходи фізичних осіб тощо.

Легальну працю отримали 129 найманих осіб

З початку року завдяки тернопільським міндоходівцям вдалося легалізувати працю 129 найманих працівників. Отож, місцеві бюджети додатково отримали понад 30 тисяч гривень податку на доходи фізичних осіб.

Варто зауважити, що у боротьбі з нелегальною працею фахівці Тернопільської об'єднаної ДПІ ГУ Міндоходів у Тернопільській області тісно співпрацюють з органами місцевого самоврядування. Так, за наслідками 24 оперативних відпрацювань (в т.ч. з робочою групою при Тернопільській міській раді – 10) було перевірено діяльність 106 приватних підприємств та виявлено 68 документально не оформлених на роботу найманих працівників.

Також міндоходівці взяли участь у проведенні 6 виїзних засідань робочої групи Тернопільської районної державної адміністрації з питань детінізації економічних процесів, які проводились у населених пунктах Тернопільського району. В результаті було перевірено 19 приватних підприємств та два підприємства, а також виявлено 39 документально не оформлених на роботу найманих працівників.

Крім цього, за результатами контрольно-перевірочної роботи діяльності 14 суб'єктів господарювання було виявлено 22 працівники, з якими трудові відносини не були укладені належним чином.

За матеріалами управління доходів і зборів з фізичних осіб Тернопільської об'єднаної ДПІ ГУ Міндоходів у Тернопільській області.

Громадські роботи — за кошти місцевих бюджетів

Управління соціального захисту населення повідомляє, що, відповідно до Закону України “Про зайнятість населення”, який набув чинності з 1 січня 2013 року, передбачено організацію громадських та інших робіт тимчасового характеру.

Згідно зі статтею 31 цього закону, громадські роботи, що відповідають потребам територіальної громади або задовольняють суспільні потреби територіальних громад, організуються районною державною адміністрацією, виконавчими комітетами сільських, селищних рад за участю міськрайонного центру зайнятості. На виконання цього закону схвалені розпорядження голів обласної та районної державних адміністрацій “Про організацію громадських робіт та їх фінансування”. Розпорядженнями затверджені види громадських робіт, які визначаються за такими критеріями: мають тим-

часовий характер і для їх організації не можуть бути використані постійні робочі місця та вакансії; можуть виконуватися на умовах неповного робочого дня; мають економічну, соціальну та екологічну користь для регіону; надають можливість тимчасового працевлаштування безробітних на роботи, що не потребують додаткової спеціальної, освітньої та кваліфікаційної підготовки.

З особами, які беруть участь у громадських роботах, укладаються строкові трудові договори для працевлаштування на створені тимчасові робочі місця на строк, що сумарно протягом року не може перевищувати 180 календарних днів. На осіб, які беруть участь у громадських роботах, поширюються всі державні соціальні гарантії, передбачені законодавством про працю та зайнятість населення і загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Оплата праці здійснюється за фактично виконану роботу в розмірі, який не може

бути меншим, ніж мінімальний розмір заробітної плати, та відповідно до положень угоди. Фінансування організації громадських робіт здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів, роботодавців та інших не заборонених законодавством джерел. Лише у разі залучення зареєстрованих безробітних до громадських робіт фінансування організації таких робіт здійснюється пропорційно рівними частинами за рахунок коштів місцевих бюджетів та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Враховуючи вищевикладене, рекомендуємо виконавчим комітетам сільських, селищних рад при формуванні бюджету на 2014 рік передбачити кошти на організацію громадських робіт.

За додатковою інформацією звертайтеся в управління соціального захисту населення Тернопільської райдержадміністрації, або за тел. 43-59-05.

Індекси споживчих цін у листопаді 2013 року

За даними Державної служби статистики України, величина індексу споживчих цін у листопаді 2013 року становила 100,2%, з початку року – 100%.

Індекс споживчих цін у Тернопільській області в листопаді 2013 року становив 100,2%, з початку року – 99,1%.

Головне управління статистики у Тернопільській області.

Збирач перлин народних: спомин про друга

Мирон САГАЙДАК, голова осередку "Просвіта", засновник етнографічно-меморіального музею Петра Медведика с. Великий Глибочок.

Особистість Петра Костьовича Медведика дуже цікава і неординарна. Народився Петро Медведик 22 жовтня 1925 року в мальовничому селі Жабиня на Зборівщині, яке межує своїми полями з родинним селом автора цих рядків — Заруддям. В сім'ї Костя та Юлії було восьмеро дітей. Малий Петрусь відрізнявся від інших тим, що був допитливим. Йому було цікаво, чому місяць всміхається до землян, чому дівчата у купальську ніч пускають на воду віночки, чому молодих обсипають зерном перед вінчанням, співаючи пісні, складені місцевими поетами.

Колись давно мама Юлія подарувала Петрові своє веретено: "Петрусь, це мій дарунок для тебе. Ціле життя я пряла нитки на полотно, з якого шила для сім'ї одяг. Тож бажаю, щоб і ти в житті рухався, як веретено, і пряв шовкові нитки свого життя". Про це не раз Петро Медведик розповідав автору цих рядків. А це веретено тепер зберігається в етнографічно-меморіальному музеї Петра Медведика у с. Великий Глибочок.

Пророчі слова мами Юлії справилися, бо син її виткав 14 полотен своїх книг, а безліч ниток тягнуться в енциклопедії, наукові вісники, журнали та газети. Ці рядки пишу, як близький товариш і однодумець Петра Медведика. Ми дружили із Петром впродовж 30 років, чудово розуміли один одного, ділилися таємницями. Я допомагав йому у виготовленні фотоілюстрацій, малюнків. Виконував його прохання без особистої вигоди, а для нашої спільної справи. Разом ми об'їздили Тернопільську, Львівську та інші області, записуючи пісні, казки і легенди. Це нелегка справа — нести на своїх плечах магнітофон вагою до 20 кілограмів, долаючи осінню негоду чи зимову заметіль, прямувати в села до стареньких бабусь чи дідусів, щоб записати пісні, легенди, які вони ще пам'ятають.

Коли вирушали у подорож, зібратися у дорогу нам допомагала дружина Петра Костьовича Євгенія Іванівна. Сам Петро Медведик називав її ласкаво "мама". Розповідь про одну із наших подорожей. Вийшовши з поїзда на станції Красне (Львівська область), попрямували до околиць селища, де жила старенька бабуся Марія. Пройшовши половину шляху, сіли на горбочку під деревом. Петро Костьович вийняв із торбини пірjжки, що спекла йому "мама" і, всміхаючись, приповів: "Якщо є хліб в торбі, то сядеш на горбі". Ми підживилися і рушили далі. Прибули до народної співачки десь о 12 годині. Пані Марія зустріла нас привітно, але на душі у неї було неспокойно, я це одразу зауважив. "Я дуже задоволен, що ви приїхали, але Господь дав сонце, земля підсохла і мушу викопати картоплю, бо вже жовтень застав мене на городі". У нас обох враз майнула думка. Беремо електричний кабель, який носили з собою, вмикаємо в коморі в розетку, витягуємо кабель на город. Вмикаємо магнітофон з мікрофоном і беремося до роботи. Я копаю картоплю, а Петро Костьович з бабусяю збирають. Збираючи, бабуся Марія співала пісні. Закінчивши роботу, запросила нас до хати на обід. Петро Костьович вийняв зі своєї торби пірjжки, бабуся Марія принесла сир і сметану. Пообідавши,

подякували господині і подалися на залізничну станцію Красне. І хоч по дорозі нас рясно полив холодний осінній дощ, сівши у поїзд, були зігріті зробленою справою.

Запам'яталась також поїздка в Заліщици у 1987 році на зустріч з фольклористами області. Після конференції, замість обіду, Петро Костьович попросив мене піти з ним оглянути скелі і каньйони навколо Заліщиків, бо в кожній скелі є своя легенда. Те саме було в м. Кременець. Ходили на гору Бону і до дівочих скель. У 1987 році в селі Плотича перебував на лікуванні народний артист України Ярослав Геляс. Взявши в торбину пірjжки, помідори, фрукти, ми прийшли відвідати його. Ярослав Томович не міг збагнути, звідки

Петро Медведик (зліва), Мирон Сагайдак, Мирослав Геляс, фото 1987 р.

Вчителі та учні української школи у м. Сідней (Австралія) на могилі Петра Медведика, 2013 р.

Петро Костьович довідався про його лікування, бо він нікому нічого не казав. Це була незабутня зустріч. Тоді я мав нагоду зняти кадри до свого фільму "Чиста вода з кришталевих криниць".

Одного разу зателефонував Петро Костьович і повідомив, що нарешті ЮНЕСКО прийняло рішення відзначити 100-річний ювілей від дня народження артистки, уродженки м. Чортків, Катерини Рубчакової, яку він відшукав серед забутих імен. І тут же попросив мене намалювати портрет Катерини Рубчакової для вечора, який мав відбутися у Тернополі в приміщенні картинної галереї, якою завідував Ігор Герета. Я із задоволенням взявся до роботи, бо моїм консультантом був Петро Костьович. Чарівний погляд Катерини Рубчакової вражав кожного, хто проходив повз портрета. Його навіть показували на Львівському телебаченні, куди його привіз Петро Костьович. Нині портрет перебуває в науковій бібліотеці ім. В. Стефаніка у Львові. Інший варіант цього портрета висить на стіні музею Петра Медведика в с. Великий Глибочок. Разом із Петром Костьовичем я дізнався, що в Кам'янець-Подільську зносять цвинтар, де похована артистка. Відтак, взявши із собою археолога Ігоря Герету, ми поїхали туди, забрали останки знаменитої співачки, привезли до Тернополя і

перепоховали біля могили відомої артистки Бенцалевої — подруги Катерини Рубчакової. Згодом Петро Костьович замовив гранітну табличку з прізвищем та ім'ям артистки. Впорядкували могилу самі, обклали її дерном, а в голові поставили табличку, заливши її бетоном.

Подібне було і в с. Жабиня. Скульптор В. Косовський, родом із с. Чернихів, надав нам скульптуру Тараса Шевченка, коли почув, що хочемо встановити її біля школи. Петро Костьович створив у селі Жабиня комітет зі встановлення пам'ятника, разом із мешканцями села спорудили там величавий чотириметровий пам'ятник поетові.

У с. Великий Глибочок Петро Костьович Медведик проживав з 1959 року. Пригадую, коли б не проходив повз будинок, в якому він мешкав, завжди бачив світло у вікні його невеликого кабінету і його схилону над аркушами паперу голову. Він постійно працював. Досліджень було чимало. В роки радянської влади думав видати свої книжки, але цьому не сприяв такий факт: до народних легенд і пісень треба було додати пісні про Леніна, а Петро Медведик кривити душею не міг. Горбачовська перебудова дала надію на друк книжок. Величезною радістю була поява монографії "Катерина Рубчакова" (1989 р.) і двотомника "Пісні Тернопільщини" (1989-1993 рр.), "Євшан-

зілля". Більшість книг Петра Медведика видана в роки незалежної України: "Легенди Тернопілля" (1992 р.), "Народні пісні села Соломі Крушельницької" (1993 р.), "Казки Західного Поділля" (1994 р.), "Село Жабиня на Зборівщині. Весілля. Народні звичаї та обряди" (1996 р.), "Віночок Соломі Крушельницької" (1992 р.), "Літературно-мистецька та наукова Зборівщина" (1996 р.), "Трагедія Тернопільщина. Бібліографічний покажчик" (2001 р.), "Моє рідне Опілля" (2003 р.). Він є автором сотень наукових розвідок про видатних людей театру, живопису, фольклору.

Петро Костьович любив село Великий Глибочок, написав першу історію села, яка опублікована в книжці "Історія міст і сіл Української РСР". До кінця своїх днів працював у меморіальному музеї Соломі Крушельницької у с. Біла.

2 грудня 2006 року Петро Медведик відійшов у вічність. Похований у с. Великий Глибочок біля церкви. Його могилу і музей щорічно відвідують сотні учнів шкіл Тернополя та області. В цьому році музей і могилу відвідали 39 туристів з Австралії (з них 22 учні української школи м. Сідней, куди Петро Медведик передав свої книжки). Могилу Петра Медведика також відвідували гості з Америки, Аргентини, Англії, відомі артисти України.

"Час мистецтва — час добра!"

До дня Святого Миколая в Тернопільському обласному художньому музеї 17 грудня о 17 год. відбудеться благодійний аукціон "Час мистецтва — час добра!". Мета аукціону — продаж картин у формі торгів (аукціону) місцевих художників, на яких зображені сюжети на велотематику. За виручені кошти від продажу картин дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, куплять велосипеди.

Захід присвячено створенню у Тернопільському районі громадської організації "Велоакадемія", спрямовано на розвиток велоінфраструктури та популяризацію велосипедного руху.

Тернопільська районна державна адміністрація оголошує конкурс на надання супутніх послуг у приміщенні центру надання адміністративних послуг.

Для участі у конкурсі подають такі документи: заява за формою, встановленою організатором конкурсу; конкурсна пропозиція, яка подається в конверті з написом "На конкурс щодо надання супутніх послуг. Не відкривати до початку конкурсу". На конверті зазначаються найменування або прізвище, ім'я, по батькові учасника, його місцезнаходження або місце проживання, номери телефонів та перелік супутніх послуг, на надання яких він претендує; засвідчені в установленому порядку копії установчих документів (для фізичної особи-підприємця — документа, що посвідчує особу), дозволів, ліцензій, у разі, коли провадження відповідного виду господарської діяльності передбачає їх наявність; довідка про те, що стосовно учасника не порушено справу про банкрутство; довідка з обслуговуючого банку про відсутність простроченої заборгованості за кредитами, дійсна на момент розкриття конвертів з конкурсними пропозиціями; довідка територіального органу Міндоходів про відсутність заборгованості зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), дійсна на момент розкриття конвертів з конкурсними пропозиціями.

Учасники можуть подавати пропозиції щодо умов надання супутніх послуг. Документи приймаються протягом 30 календарних днів з дня опублікування оголошення за адресою: м. Тернопіль, вул. Майдан Перемоги, 1, приймальня райдержадміністрації (тел. 43-59-33).

Допоможе "телефон довіри"

Начальник Державної фінансової інспекції в Тернопільській області Федір Бортняк просить громадян області максимально жорстко реагувати на можливі прояви корупції або службового недбалства в діях її працівників. Якщо ви відчуваєте упевненість з боку фінансової інспектора, формалізм чи відхилення від нормативно-правових актів у його роботі, негайно дзвоніть на "телефон довіри" за номером (0352) 52-54-05.

У той же час Федір Бортняк з метою дотримання фінансової дисципліни, раціонального і цілющого використання державних коштів та недопущення їх розкрадання закликає усіх до співпраці з Державною фінансовою інспекцією України в Тернопільській області. Якщо Вам відомі факти неправомірних вчинків у роботі чиновників з державним майном та грошима, а тим більше факти їх незаконного привласнення, не вагайтесь — дзвоніть на "телефон довіри" за номером (0352) 52-54-05.

Зі скаргами, запитаннями та пропозиціями також можна звертатися на "телефон довіри" Державної фінансової інспекції України за номером (044) 425-38-18.

16 ГРУДНЯ ПОНЕДІЛОК

УТ 1
06.05, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Новини.
06.10, 7.05, 8.05 Спорт.
06.20 Хочу все знати.
06.35 Доброго ранку, Україно!
06.45, 7.45, 8.20 Гість студії.
07.25 Країна on-line.
07.35 Ера бізнесу.
08.35 Ранкові поради.
09.00 Підсумки тижня.
09.50 Політтеатр.
10.10 Без цензури.
10.35, 16.30 Т/с "Буде колись старого мосту".
12.00, 16.15 Т/с "Тамниця старого мосту".
12.00, 15.00, 18.20 Новини.
12.25 Шеф-кухар країни.
13.30 Авдіока. Країни від А до Я.
13.50 Світло.
14.10 Право на заміст.
14.30 Темний силует.
14.40 Вікно в Америку.
15.15 EuroNews.
15.50 Діловий світ. Агросектор.
15.55 Життя на рівних.
15.55 Як це було.
16.00 Про головне.
18.05 Agro-News.
18.40 Фінансова перспектива.
18.50 Співрада.
19.15 Фестиваль гумору "Умора".
20.55 Офіційна хроніка.
21.00 Підсумки дня.
21.40 Знак питання.
22.55 Трійка, Кено, Секунда удачі.
23.00 Підсумки.
23.15 Спорт.
23.25 На слуху.
23.50 Від першої особи.

Канал «1+1»
06.05, 7.00, 8.00, 9.00, 19.30, 23.55 "ТСН".
06.45, 7.10, 8.10 "Сніданок з 1+1".
08.05 "Економічна правда".
09.05, 17.10 Т/с "Любов та покарання".
11.05, 12.10, 20.15, 21.20 Т/с "Три мушкетери".
13.15, 14.35, 15.40 Т/с "Без сліду".
16.45 "Надвічний калейдоскоп подій".
22.25 "Міняю жінку-8".
23.00 Трілер "Бандити". (3).

Інтер
07.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 12.00, 17.50 Новини.
07.10, 7.35, 8.10, 8.35 "Ранок з Інтером".
09.10, 12.20 Т/с "Чорні кішки".
11.10, 12.20 Д/с "Любов вели..." з Л. Каневським".
13.40 "Судові справи".
14.40 "Смієйний суд".
15.40 "Давай одружимося в Україні".
16.45 Т/с "Аннушка".
18.00 "Давай одружимося в Україні".
19.05 Т/с "Пасни́к".
20.00 "Подобриці".
20.35 Т/с "Картковий будиночок". (2).

TV-4
07.00, 16.00 Провісничий вісті.
07.35 "Погляд зблизка".
08.05 "Ти зможеш".
08.30 Переможний голос віруючого.
09.00 Час-Тайм.
09.15, 10.40 Ранковий фітнес.
09.30 «Унікальна Україна».
10.00 Т/с «Життя як життя». (1).
11.00, 16.10 Дитяча година.
11.50 «Чарівний ключик».
12.10 «Музичні делікатеси».
12.40 «Відчайнік».
13.10 Хіт-парад.
14.00 Х/ф «Моя мама, шпигунка». (1).
17.00 «Унікальна Україна».
17.30 «Гал-кліп».
18.00 Межа правди.
19.00, 22.00 Провісничий вісті.
19.30 Наші вітання.
20.00 Межа правди.
21.00 Наші вітання.
21.30 «Автоакадемія».
22.35 Х/ф «Інша жінка». (2).

ICTV
06.20, 7.35 Ділові факти.
06.25 Економічний інтерес.
07.00 Т/с "Леся+Рома".
07.45 Надзвичайні новини.
8.45, 12.45 Факти.
09.15, 19.25 Надзвичайні новини.
10.25, 13.00 Анекдоти по-українськи.
10.25, 16.35 Т/с "Легієйні".
13.05, 22.15 Т/с "Прокурорська перевірка".
14.30, 20.10 Т/с "Спецагін "Шторм".
18.45 Факти. Вечір.
23.25 Х/ф "Пункт призначення-5". (2).

СТБ
06.15, 15.55 "Усе буде добре!"
08.00, 18.20 "Неймовірна правда про зірок".
09.50 Х/ф "Дівчатка".
11.55 Х/ф "Павутина бабиного літа".
13.55 "Битва екстрасенсів".
14.55 "Звана вечеря".
15.55 "Звана вечеря".
16.55 "Звана вечеря".
20.00, 22.25 "Врятуйте нашу сім'ю-2".
23.25 "Кохана, ми вбиваємо дітей".

Новий канал
06.15, 13.30 М/с "Черепашки-ніндзя".
06.35, 7.00, 7.35, 8.35 Підйом.
06.40, 13.45 М/с "Губка Боб".
09.00, 20.00 Т/с "Молоджджа".
10.10 "Куб-4".
11.00, 18.00, 22.00 Т/с "Вороніни".
13.25, 14.30 Kids' Time.
14.50 Т/с "Друзі".
15.50 Т/с "Татусеві доньки".
16.50 Т/с "Метод Лаврова".
19.00 Репортер.
19.20 Абзац!
21.00 Т/с "Кухня".
23.05 Х/ф "Солдат". (2).

Канал "Україна"
07.00, 9.00, 17.00, 19.00 Події.
07.20 Щирісерде зізнання.
08.00 Т/с "Подружжя".
09.10, 13.25, 17.20, 22.30 Т/с "Слід".
10.05 Т/с "Не жіноча справа".
12.20 "Хай говорять".
16.00 Критична точка.
18.00 Т/с "Пощлюнок! Нова історія".
19.20, 4.15 "Говорить Україна".
20.00 Т/с "Не жіноча справа".
22.00 Події дня.
00.15 Т/с "Мент в законі-7". (2).

ТБТ
07.00, 13.00, 16.00 «Вісті ТБТ».
07.30 «Кіноісторії нашого часу».
08.00 «Ранок з ТБТ».
10.00 «Будьте здорові».
10.30 «Час країни».
11.00 «У країні».
12.00 «В об'єктиві ТБТ».
12.15 «Сьогодні у місті».
12.30 «Заручки приваєсть».
13.25 «Плекайте мову».
13.30 «Мій Шевченко».
13.45 «Плекайте мову».
14.00 «Новини України».
14.00 «Рідна мова».
14.30 «Мій рідний край».
14.50 «Храми Подільля».
15.00 «Економічне коло».
16.15 «Хатинка Василюк».
16.40 «Музей Іршачок».
16.50 «Синова молитва».
17.00 «Новини України».
17.15 «7 природних чудес України».
17.30 «На покоті душі».
17.30 «Випробуй на собі».
18.00 «В об'єктиві ТБТ».
18.15 «Пісні нашого краю».
18.30 «ПрофStyle».
18.45 «Пісня в дарюнок».
19.00, 22.00 «Вісті ТБТ».
19.30, 22.30 «Актуальні».
19.45 «Зона ризику».
20.45 «Вечірня казка».
21.00 «Час реформ».
21.30 «Діловий ритм».
22.45 Концерт В. Зинкевича.
23.20 Д/ф «Патріарх».

Enter-фільм
05.45 М/ф.
09.45 Х/ф "Вікриали зебру".
11.15, 15.25 "Жарт за жартом".
12.05, 22.45 Т/с "Безмовний свідок".
14.10 Х/ф "Небезпечний вік".
16.00, 22.45 Т/с "Про бідного гусара замове слово".
19.50 Х/ф "Дороги назад немає".
00.40 Х/ф "Катала".

ТБІ
06.00, 20.00, 23.00 Сьогодні про головне.
07.00 Ранкові курасани.
10.00 Знак оклику з А. Шевченком.
11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 17.00, 18.00, 21.00 Сьогодні.
11.10 Арт City.
11.40, 12.40, 14.40, 16.30, 17.40, 19.10 TBNNews.
12.30, 13.10 Арт дозор.
12.35, 13.15, 19.45 Базар ІТ.
13.30, 16.00, 17.10 Особлива думка.
14.10 Арт City.
19.00 Спорт.
22.00 Знак оклику з А. Шевченком.

17 ГРУДНЯ ВІВТОРОК

УТ 1
06.05, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Новини.
06.10, 7.05, 8.05 Спорт.
06.20 Хочу все знати.
06.35 Доброго ранку, Україно!
06.45, 7.45, 8.20 Гість студії.
07.25 Країна on-line.
07.35 Ера бізнесу.
08.35 Ранкові поради.
09.00, 21.00 Підсумки дня.
09.25, 20.55 Офіційна хроніка.
09.25, 20.55 Офіційна хроніка.
09.30 Уряд на зв'язку з громадянами.
10.00 Прямє включення з Кабінету міністрів України.
10.15 Т/с "МонтеКрісто".
11.15 Не вір худому кухарю.
12.40 Д/ф "Довге дитинство".
13.20 Х/ф "Один із нас".
15.15 EuroNews.
15.20 Діловий світ. Агросектор.
15.35 "Секрети успіху" з Н. Горденюком.
17.00 Х/ф "Тегеран-43".
18.40 Фінансова перспектива.
19.10 Останє попередження.
19.35 Фестиваль пісні в Коблево.
21.40 Концертна програма "Я люблю тебе, Україно!".
22.50 Трійка, Кено, Максіма.
23.00 Підсумки.
23.15 Спорт.
23.25 На слуху.
23.50 Від першої особи.

Канал «1+1»
06.05, 7.00, 8.00, 9.00, 19.30, 23.55 "ТСН".
06.45, 7.10, 8.10 "Сніданок з 1+1".
08.05 "Економічна правда".
09.05, 17.10 Т/с "Любов та покарання".
11.05, 12.10, 20.15, 21.20 Т/с "Три мушкетери".
13.15, 14.35, 15.40 Т/с "Без сліду".
16.45 "Надвічний калейдоскоп подій".
22.25 "Міняю жінку-8".
23.00 Трілер "Бандити". (3).

Інтер
07.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 12.00, 17.50 Новини.
07.10, 7.35, 8.10, 8.35 "Ранок з Інтером".
09.10, 12.20 Т/с "Чорні кішки".
11.10, 12.20 Д/с "Любов вели..." з Л. Каневським".
13.40 "Судові справи".
14.40 "Смієйний суд".
15.40 "Давай одружимося в Україні".
16.45 Т/с "Аннушка".
18.00 "Давай одружимося в Україні".
19.05 Т/с "Пасни́к".
20.00 "Подобриці".
20.35 Т/с "Картковий будиночок". (2).

TV-4
07.00, 16.00 Провісничий вісті.
07.35 "Погляд зблизка".
08.05 "Ти зможеш".
08.30 Переможний голос віруючого.
09.00 Час-Тайм.
09.15, 10.40 Ранковий фітнес.
09.30 «Унікальна Україна».
10.00 Т/с «Життя як життя». (1).
11.00, 16.10 Дитяча година.
11.50 «Чарівний ключик».
12.10 «Музичні делікатеси».
12.40 «Відчайнік».
13.10 Хіт-парад.
14.00 Х/ф «Моя мама, шпигунка». (1).
17.00 «Унікальна Україна».
17.30 «Гал-кліп».
18.00 Межа правди.
19.00, 22.00 Провісничий вісті.
19.30 Наші вітання.
20.00 Межа правди.
21.00 Наші вітання.
21.30 «Автоакадемія».
22.35 Х/ф «Інша жінка». (2).

ICTV
06.20, 7.35 Ділові факти.
06.25 Економічний інтерес.
07.00 Т/с "Леся+Рома".
07.45 Надзвичайні новини.
8.45, 12.45 Факти.
09.15, 19.25 Надзвичайні новини.
10.25, 13.00 Анекдоти по-українськи.
10.25, 16.35 Т/с "Легієйні".
13.05, 22.15 Т/с "Прокурорська перевірка".
14.30, 20.10 Т/с "Спецагін "Шторм".
18.45 Факти. Вечір.
23.25 Х/ф "Пункт призначення-5". (2).

СТБ
06.15, 15.55 "Усе буде добре!"
08.00, 18.20 "Неймовірна правда про зірок".
09.50 Х/ф "Дівчатка".
11.55 Х/ф "Павутина бабиного літа".
13.55 "Битва екстрасенсів".
14.55 "Звана вечеря".
15.55 "Звана вечеря".
16.55 "Звана вечеря".
20.00, 22.25 "Врятуйте нашу сім'ю-2".
23.25 "Кохана, ми вбиваємо дітей".

Новий канал
06.15, 13.30 М/с "Черепашки-ніндзя".
06.35, 7.00, 7.35, 8.35 Підйом.
06.40, 13.45 М/с "Губка Боб".
09.00, 20.00 Т/с "Молоджджа".
10.10 "Куб-4".
11.00, 18.00, 22.00 Т/с "Вороніни".
13.25, 14.30 Kids' Time.
14.50 Т/с "Друзі".
15.50 Т/с "Татусеві доньки".
16.50 Т/с "Метод Лаврова".
19.00 Репортер.
19.20 Абзац!
21.00 Т/с "Кухня".
23.05 Х/ф "Солдат". (2).

Канал "Україна"
07.00, 9.00, 17.00, 19.00 Події.
07.20 Щирісерде зізнання.
08.00 Т/с "Подружжя".
09.10, 13.25, 17.20, 22.30 Т/с "Слід".
10.05 Т/с "Не жіноча справа".
12.20 "Хай говорять".
16.00 Критична точка.
18.00 Т/с "Пощлюнок! Нова історія".
19.20, 4.15 "Говорить Україна".
20.00 Т/с "Не жіноча справа".
22.00 Події дня.
00.15 Т/с "Мент в законі-7". (2).

ТБТ
07.00, 13.00, 16.00 «Вісті ТБТ».
07.30 «Кіноісторії нашого часу».
08.00 «Ранок з ТБТ».
10.00 «Будьте здорові».
10.30 «Час країни».
11.00 «У країні».
12.00 «В об'єктиві ТБТ».
12.15 «Сьогодні у місті».
12.30 «Заручки приваєсть».
13.25 «Плекайте мову».
13.30 «Мій Шевченко».
13.45 «Плекайте мову».
14.00 «Новини України».
14.00 «Рідна мова».
14.30 «Мій рідний край».
14.50 «Храми Подільля».
15.00 «Економічне коло».
16.15 «Хатинка Василюк».
16.40 «Музей Іршачок».
16.50 «Синова молитва».
17.00 «Новини України».
17.15 «7 природних чудес України».
17.30 «На покоті душі».
17.30 «Випробуй на собі».
18.00 «В об'єктиві ТБТ».
18.15 «Пісні нашого краю».
18.30 «ПрофStyle».
18.45 «Пісня в дарюнок».
19.00, 22.00 «Вісті ТБТ».
19.30, 22.30 «Актуальні».
19.45 «Зона ризику».
20.45 «Вечірня казка».
21.00 «Час реформ».
21.30 «Діловий ритм».
22.45 Концерт В. Зинкевича.
23.20 Д/ф «Патріарх».

Enter-фільм
05.45 М/ф.
09.45 Х/ф "Вікрали зебру".
11.15, 15.25 "Жарт за жартом".
12.05, 22.45 Т/с "Безмовний свідок".
14.10 Х/ф "Небезпечний вік".
16.00, 22.45 Т/с "Про бідного гусара замове слово".
19.50 Х/ф "Дороги назад немає".
00.40 Х/ф "Катала".

ТБІ
06.00, 20.00, 23.00 Сьогодні про головне.
07.00 Ранкові курасани.
10.00 Знак оклику з А. Шевченком.
11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 17.00, 18.00, 21.00 Сьогодні.
11.10 Арт City.
11.40, 12.40, 14.40, 16.30, 17.40, 19.10 TBNNews.
12.30, 13.10 Арт дозор.
12.35, 13.15, 19.45 Базар ІТ.
13.30, 16.00, 17.10 Особлива думка.
14.10 Думка.
14.10 Приватні новини.
22.00 Музыка для дорослих.

18 ГРУДНЯ СЕРЕДА

УТ 1
06.05, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Новини.
06.10, 7.05, 8.05 Спорт.
06.20 Хочу все знати.
06.35 Доброго ранку, Україно!
06.45, 7.45, 8.20 Гість студії.
07.25 Країна on-line.
07.35 Ера бізнесу.
08.35 Ранкові поради.
09.00, 21.00 Підсумки дня.
09.25, 20.55 Офіційна хроніка.
09.25, 20.55 Офіційна хроніка.
09.30 Уряд на зв'язку з громадянами.
10.00 Прямє включення з Кабінету міністрів України.
10.15 Т/с "МонтеКрісто".
11.15 Не вір худому кухарю.
12.40 Д/ф "Довге дитинство".
13.20 Х/ф "Один із нас".
15.15 EuroNews.
15.20 Діловий світ. Агросектор.
15.35 "Секрети успіху" з Н. Горденюком.
17.00 Х/ф "Тегеран-43".
18.40 Фінансова перспектива.
19.10 Останє попередження.
19.35 Фестиваль пісні в Коблево.
21.40 Концертна програма "Я люблю тебе, Україно!".
22.50 Трійка, Кено, Максіма.
23.00 Підсумки.
23.15 Спорт.
23.25 На слуху.
23.50 Від першої особи.

Канал «1+1»
06.05, 7.00, 8.00, 9.00, 19.30, 23.55 "ТСН".
06.45, 7.10, 8.10 "Сніданок з 1+1".
08.05 "Економічна правда".
09.05, 17.10 Т/с "Любов та покарання".
11.05, 12.10, 20.15, 21.20 Т/с "Три мушкетери".
13.15, 14.35, 15.40 Т/с "Без сліду".
16.45 "Надвічний калейдоскоп подій".
22.25 "Міняю жінку-8".
23.00 Трілер "Бандити". (3).

Інтер
07.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 12.00, 17.50 Новини.
07.10, 7.35, 8.10, 8.35 "Ранок з Інтером".
09.10, 12.20 Т/с "Чорні кішки".
11.10, 12.20 Д/с "Любов вели..." з Л. Каневським".
13.40 "Судові справи".
14.40 "Смієйний суд".
15.40 "Давай одружимося в Україні".
16.45 Т/с "Аннушка".
18.00 "Давай одружимося в Україні".
19.05 Т/с "Пасни́к".
20.00 "Подобриці".
20.35 Т/с "Картковий будиночок". (2).

TV-4
07.00, 16.00 Провісничий вісті.
07.35 "Погляд зблизка".
08.05 "Ти зможеш".
08.30 Переможний голос віруючого.
09.00 Час-Тайм.
09.15, 10.40 Ранковий фітнес.
09.30 «Унікальна Україна».
10.00 Т/с «Життя як життя». (1).
11.00, 16.10 Дитяча година.
11.50 «Чарівний ключик».
12.10 «Музичні делікатеси».
12.40 «Відчайнік».
13.10 Хіт-парад.
14.00 Х/ф «Моя мама, шпигунка». (1).
17.00 «Унікальна Україна».
17.30 «Гал-кліп».
18.00 Межа правди.
19.00, 22.00 Провісничий вісті.
19.30 Наші вітання.
20.00 Межа правди.
21.00 Наші вітання.
21.30 «Автоакадемія».
22.35 Х/ф «Інша жінка». (2).

ICTV
06.20, 7.35 Ділові факти.
06.25 Економічний інтерес.
07.00 Т/с "Леся+Рома".
07.45 Надзвичайні новини.
8.45, 12.45 Факти.
09.15, 19.25 Надзвичайні новини.
10.25, 13.00 Анекдоти по-українськи.
10.25, 16.35 Т/с "Легієйні".
13.05, 22.15 Т/с "Прокурорська перевірка".
14.30, 20.10 Т/с "Спецагін "Шторм".
18.45 Факти. Вечір.
23.25 Х/ф "Пункт призначення-5". (2).

СТБ
06.15, 15.55 "Усе буде добре!"
08.00, 18.20 "Неймовірна правда про зірок".
09.50 Х/ф "Дівчатка".
11.55 Х/ф "Павутина бабиного літа".
13.55 "Битва екстрасенсів".
14.55 "Звана вечеря".
15.55 "Звана вечеря".
16.55 "Звана вечеря".
20.00, 22.25 "Врятуйте нашу сім'ю-2".
23.25 "Кохана, ми вбиваємо дітей".

Новий канал
06.15, 13.30 М/с "Черепашки-ніндзя".
06.35, 7.00, 7.35, 8.35 Підйом.
06.40, 13.45 М/с "Губка Боб".
09.00, 20.00 Т/с "Молоджджа".
10.10 "Куб-4".
11.00, 18.00, 22.00 Т/с "Вороніни".
13.25, 14.30 Kids' Time.
14.50 Т/с "Друзі".
15.50 Т/с "Татусеві доньки".
16.50 Т/с "Метод Лаврова".
19.00 Репортер.
19.20 Абзац!
21.00 Т/с "Кухня".
23.05 Х/ф "Солдат". (2).

Канал "Україна"
07.00, 9.00, 17.00, 19.00 Події.
07.20 Щирісерде зізнання.
08.00 Т/с "Подружжя".
09.10, 13.25, 17.20, 22.30 Т/с "Слід".
10.05 Т/с "Не жіноча справа".
12.20 "Хай говорять".
16.00 Критична точка.
18.00 Т/с "Пощлюнок! Нова історія".
19.20, 4.15 "Говорить Україна".
20.00 Т/с "Не жіноча справа".
22.00 Події дня.
00.15 Т/с "Мент в законі-7". (2).

ТБТ
07.00, 13.00, 16.00 «Вісті ТБТ».
07.30 «Кіноісторії нашого часу».
08.00 «Ранок з ТБТ».
10.00 «Будьте здорові».
10.30 «Час країни».
11.00 «У країні».
12.00 «В об'єктиві ТБТ».
12.15 «Сьогодні у місті».
12.30 «Заручки приваєсть».
13.25 «Плекайте мову».
13.30 «Мій Шевченко».
13.45 «Плекайте мову».
14.00 «Новини України».
14.00 «Рідна мова».
14.30 «Мій рідний край».
14.50 «Храми Подільля».
15.00 «Економічне коло».
16.15 «Хатинка Василюк».
16.40 «Музей Іршачок».
16.50 «Синова молитва».
17.00 «Новини України».
17.15 «7 природних чудес України».
17.30 «На покоті душі».
17.30 «Випробуй на собі».
18.00 «В об'єктиві ТБТ».
18.15 «Пісні нашого краю».
18.30 «ПрофStyle».
18.45 «Пісня в дарюнок».
19.00, 22.00 «Вісті ТБТ».
19.30, 22.30 «Актуальні».
19.45 «Зона ризику».
20.45 «Вечірня казка».
21.00 «Час реформ».
21.30 «Діловий ритм».
22.45 Концерт В. Зинкевича.
23.20 Д/ф «Патріарх».

Enter-фільм
05.45 М/ф.
09.45 Х/ф "Вікрали зебру".
11.15, 15.25 "Жарт за жартом".
12.05, 22.45 Т/с "Безмовний свідок".
14.10 Х/ф "Небезпечний вік".
16.00, 22.45 Т/с "Про бідного гусара замове слово".
19.50 Х/ф "Дороги назад немає".
00.40 Х/ф "Катала".

ТБІ
06.00, 20.00, 23.00 Сьогодні про головне.
07.00 Ранкові курасани.
10.00 Музыка для дорослих.
11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 17.00, 18.00, 21.00 Сьогодні.
11.10 Приватні новини.
11.40, 12.40, 14.40, 16.30, 17.40, 19.10 TBNNews.
12.30, 13.10 Арт дозор.
12.35, 13.15, 19.45 Базар ІТ.
13.30, 16.00, 17.10 Особлива думка.
14.10 World Stories. Міжнародні кореспонденти.
14.10 Приватні новини.
22.00 Стоп-кадр.

19 ГРУДНЯ ЧЕТВЕР

УТ 1
06.05, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Новини.
06.10, 7.05, 8.05 Спорт.
06.20 Хочу все знати.
06.35 Доброго ранку, Україно!
06.45, 7.45, 8.20 Гість студії.
07.25 Країна on-line.
07.35 Ера бізнесу.
08.35 Ранкові поради.
09.00, 21.00 Підсумки дня.
09.25, 20.55 Офіційна хроніка.
09.25, 20.55 Офіційна хроніка.
09.30 Уряд на зв'язку з громадянами.
10.00 Прямє включення з Кабінету міністрів України.
10.15 Т/с "МонтеКрісто".
11.15 Не вір худому кухарю.
12.40 Д/ф "Довге дитинство".
13.20 Х/ф "Один із нас".
15.15 EuroNews.
15.20 Діловий світ. Агросектор.
15.35 "Секрети успіху" з Н. Горденюком.
17.00 Х/ф "Тегеран-43".
18.40 Фінансова перспектива.
19.10 Останє попередження.
19.35 Фестиваль пісні в Коблево.
21.40 Концертна програма "Я люблю тебе, Україно!".
22.50 Трійка, Кено, Максіма.
23.00 Підсумки.
23.15 Спорт.
23.25 На слуху.
23.50 Від першої особи.

Канал «1+1»
06.05, 7.00, 8.00, 9.00, 19.30, 23.55 "ТСН".
06.45, 7.10, 8.10 "Сніданок з 1+1".
08.05 "Економічна правда".
09.05, 17.10 Т/с "Любов та покарання".
11.05, 12.10, 20.15, 21.20 Т/с "Три мушкетери".
13.15, 14.35, 15.40 Т/с "Без сліду".
16.45 "Надвічний калейдоскоп подій".
22.25 "Міняю жінку-8".
23.00 Трілер "Бандити". (3).

Інтер
07.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 12.00, 17.50 Новини.
07.10, 7.35, 8.10, 8.35 "Ранок з Інтером".
09.10, 12.20 Т/с "Чорні кішки".
11.10, 12.20 Д/с "Любов вели..." з Л. Каневським".

Сповідь Вітчизни

Галина ІВАНСЬКА,
завідуюча клубом с. Ступки,
Уляна ЗОЛОТНИК,
провідний бібліотекар
с. Ступки.

У 1932-1933 рр. пішов Україною голод. Моторошний парадокс – голодомор у чорноземному раю. У світі не зафіксовано голоду, подібного до того, що випав на долю українського народу.

23 листопада, у День пам'яті жертв Голодомору в Україні 1932-33 рр., жителі с. Ступки зішлися до храму Різдва Пресвятої Богородиці, щоб помолитись за душі невинно убієнних голодом. О 16 годині на площу Незалежності, що у центрі села, почали сходиться дорослі та діти, щоб долучитись до Всеукраїнської акції "Запали свічу". Хвилиною мовчання люди пом'янули жертв Голодомору-геноциду.

24 листопада у клубі с. Ступки відбувся вечір-реквієм "Чорна сповідь моєї Вітчизни". Присутніх у залі вразили розповіді дітей Надії Пашин, Світлани Золотник, Анастасії Манзи, Тетяни Гранат, Віталія Пашина, Василя Химчука про ті страшні часи, коли на українській землі вимирали міста і села, бо більшовицька рука і вдень, і вночі не випускала кривавої коси.

Христіна Мисенко продекламувала вірш "Остання хлібина", який змальовує жахіття Голодомору: дитина, тримаючи у руках чорний черствий хліб, промовляла: "Це остання хлібина, остання... Після неї голодна смерть".

Учасники вечора-реквієму
"Чорна сповідь моєї Вітчизни" у клубі с. Ступки.

Іванка Романишин розповіла про чоловіка, що "тиждень терпів від голоду муки, плакав, ходив, простягаючи руки". "Істи не хочеться, смерті вже жду" — так він молився з мільйонами українців. Кожен вірш, який звучав зі сцени, був сповнений болем замордованого народу. Леся Манза прочитала поезію Наталки Тривайло "Полум'я скорботи". Наталія Ковалковська звернулася до присутніх у залі словами героїні свого вірша:

Першокласники Ступківської ЗОШ I ст. та їх наставники
під час проведення уроку пам'яті "Горить свіча,
як пам'ять, як сльоза" у бібліотеці с. Ступки.

Не дай, Боже, жах такий

прожити,
Не дай дитинства, як у дідуся,
Допоможи їм, Боже, зрозуміти,
Яка висока крихтам тим ціна.
Ірина Головата, читаючи вірші, перевтілилася в образ України-матері у терновому вінку.

Як же це страшно, коли дитина просить хліба у мами, а вона віддала б останні крихти, так і тих нема. У сценці малий син, роль якого виконав Юра Ковалковський, простягає до мами руки і просить: "Дай хоч шматочок хлі-

ба". А мати (Уляна Золотник) молила Бога про чудо: "Господи, де Твої дві рибини? Де Твої, Боженку, п'ять хлібів?".

Ступківська поетеса Оксана Кізік теж перейнялась темою Голодомору і написала вірш, який зачитала під час вечора-реквієму.

У бібліотеці до роковин голодомору була оформлена книжкова виставка "То був страшний навмисний злочин". Тут можна було ознайомитись з літературою про часи Голодомору.

Запаленням свічок вшанували
пам'ять жертв Голодомору в Україні у с. Ступки.

• Спогад

Пекучий попіл
До 80-х роковин Голодомору в Україні

Едіта ПОЗНЯКОВА,
м. Тернопіль.

То був страшний навмисний злочин,
Такого ще земля не знала!
Закрили Україні очі.
І душу міцно зав'язали.

Антоніна Листопад.

У полум'ї сталінської колективізації, що стала геноцидом, згоріло, перетворилося на попіл до 14,5 мільйона хліборобів. Лише взимку-навесні 1932-1933 рр. голод забрав 7 мільйонів життів, із них до 3-х мільйонів — діти.

Пішли кращі з кращих. Несли в могили найкоштовніше, що має нація, — гени розуму, людяності, відваги — усіх мислимих людських чеснот і талантів. Гарячим пекучим попелом лежать ці мільйони під ногами українського народу! Тільки виповівши минулі страждання, викричавши давній біль, крок за кроком пройшовши наново хресну дорогу нашої історії, віднайде себе наш народ, достойний прекрасної долі. Вшановуючи предків, пам'ятаючи уроки

історії, здобудемо шанс на гідне майбутнє.

Єпископат української греко-католицької церкви під проводом митрополита Андрея Шептицького видав звернення "До всіх людей доброї волі", в якому говорилося: "Усіх християн цілого світу, усіх віруючих в Бога, а особливо усіх робітників і селян, передовсім усіх наших земляків, просимо долучитися до цього голосу протесту та болю й розповсюдження його у якнайдалшій країні світу". Пастирський лист Галицької єпархії змобілізував всіх українців Галичини, Волині та еміграції в масових протестах, молебнях, релігійних маніфестаціях, зверненнях до міжнародних організацій.

Радянський Союз відхилив можливість отримання голодуючими України будь-якої допомоги з-за кордону. Українська торговельно-кредитна організація Галичини "Центроспілка" звернулася тоді до радянського консула у Львові з пропозицією дозволити відправити голодним Радянської України один мільйон центнерів зерна. За кілька днів дипломат відповів, що Москва категорично відмовляється від допомоги.

Ніна Баланчук у своїй книзі "Історія України в історії однієї сім'ї" зазначає, що голод для українців був тим же, що й фашистський геноцид для євреїв. Керував комплексом хлібозаготівлі в Україні "ставленик" Сталіна — Мендель Хатаєвич. У 1933 році він писав: "Між владою і селянами йде жорстока, безпощадна боротьба. Знадобився голод, щоб довести їм, хто тут господар. Він обійшовся в мільйони жертв, але колгоспна система утвердилась".

Незадоволений переписом населення в 1937 році, який виявив страшний рівень смертності, Сталін наказав розстріляти всіх, хто його проводив. Підрахунки засвідчили, що кількість померлих від голоду в Україні склала 6-8 мільйонів. Таке не можна забути і не можна пробачити.

Моторошно стає від самої лишень думки, але навесні 1933 року, коли настав пік голоду, в Україні щодня вмирало голодною смертю 25 тис. осіб, щододни — одна тисяча, щохвилини — 17 людей. Врожай 1932 р. — план хлібозаготівель — 6,6 млн. т, хоча можна було забрати з цього лише 5 млн. т. У відповідь на скаргу члена

Політбюро ЦК КП(б) України Миколи Скрипника, що в селян "уже нема чого більше забирати, тому що все вичищено під мітлу", сталінські емісари заявили: "Жодних поступок не буде". 2 грудня 1932 року ухвалою уряду СРСР запроваджується єдина паспортна система. Селяни паспортів не отримали, їм суворо заборонялося залишати села. Селян, які працювали на заводах, фабриках і шахтах повертали під конвоем додому на голодну смерть. З виступу Ворошилова на XVII з'їзді ВКП: "Ми пішли свідомо на голод, бо нам потрібен був хліб, але жертвами голоду були нетрудові елементи та куркульство".

Коли визрів урожай, уздовж колгоспних посівів звели вежі, на них стояли вартові з рушницями. 7 серпня 1932 року було видано "Закон про колоски", за яким карали багаторічним ув'язненням, аж до смертної кари, тих, хто розкрадав "соціалістичну власність". У той же час у містах знаходили голодних селян, що помирало просто на вулицях. Ніхто не обліковував їх, бо вони вважалися нічийними. Людей звозили до загальної ями, часто напівживих.

Паспорт раз, паспорт два...

Законодавство нашої країни дозволяє українцям мати одночасно два паспорти громадянина України для виїзду за кордон. Зручно це тим, що поки в один паспорт ставлять візу в посольстві, державний кордон можна перетнути, користуючись іншим.

Підставою для оформлення другого паспорта є здійснення регулярних поїздок за кордон та необхідність при цьому завчасного оформлення віз для в'їзду до іноземних держав (Правила оформлення та видачі паспорта громадянина України для виїзду за кордон і проїзного документа дитини, їх тимчасового затримання та вилучення). Найчастіше з такими заявами до міграційної служби звертаються дипломати, спортсмени, пілоти, водії-далекобійники, тобто особи, чия професійна діяльність пов'язана із частим перетином державного кордону. Ім другий паспорт стає у пригоді, приміром, коли в першому стоїть діюча віза, а на нову відмітку уже не залишилося місця, чи є потреба оформити одночасно дві різні візи.

Процедура оформлення другого паспорта така ж, як при оформленні першого. У територіальному підрозділі міграційної служби потрібно заповнити заяву-анкету та подати такі документи: квитанції про оплату вартості адміністративної послуги і вартості бланка та сплату державного мита (або документ, що підтверджує звільнення від його сплати); паспорт громадянина України разом із копіями 1, 2, 11 сторінок; оригінал і копію реєстраційного номера облікової картки платника податків; ввіськовий квиток або документ, що його замінює (для чоловіків від 18 до 25 років). Додатково потрібно подати заяву з обґрунтуванням необхідності здійснення регулярних поїздок за кордон.

При оформленні другого паспорта громадянина України для виїзду за кордон у першому паспорті проставляється штамп та робиться відповідна відмітка. Тому, окрім вартості адміністративної послуги з оформлення закордонного паспорта, вартості бланка та сплати державного мита, потрібно оплатити ще й вартість адміністративної послуги "з внесення відомостей про другий паспорт громадянина України для виїзду за кордон у паспорт громадянина України для виїзду за кордон", яка становить 60,17 грн., а у разі термінового оформлення (протягом 10 днів) — 120,34 грн.

За матеріалами УДМС України в Тернопільській області.

Тисячі людей, рятуючись від голодної смерті, втікали на суміжні території: Білорусь, Дон, Західну Україну.

Ось що розповіла Лідія Плюшко: "У моїх бабці Храміні і діда Сидора було 11 дітей. Семеро із них померло під час голоду 1932-1933 років. Мій рідний дядько Олексій вижив завдяки річці Гнилий Тікач, з якої голодні люди збирали річкових молюсків, що зветься "шкрабачками", варили і їли їх. Їли також траву, вишневе листя. Якщо з комина йшов дим, тут же приїздили "активісти" і або збирали їжу, або знищували. Зранку вони ж гнали на роботу в колгосп голодних людей".

Похорони померлих від голоду проходили без плачу. Трупи грузили на підводи і просто скидали в ями, часто разом із худобою. У моїх бабці Храміні і діда Сидора були дуже гарні, розумні і талановиті діти. Скільки б це було в мене тіток, а в них дітей, моїх двоюрідних братів та сестер?"

Ці трагічні сторінки історії України ніколи не будуть забуті. Вічна пам'ять всім невинним жертвам страшного Голодомору 1932-33 років в Україні.

• Світ дитинства

• Духовне

Під час свята "Поляна квітів" у Великогаївському дитячому садочку.

Свято від "Поляни квітів"

Валентина СЕМЕНЯК.
Фото Юлії КОХМАН.

Вперше у дитячому садочку села Великі Гаї "Країна дитинства" (завідуюча Наталя Омелянівна Івахів) відбулося Свято осені.

Відкрилася перша сторінка альбому в історії новозбудованого дитячого закладу. Можете собі уявити, як усі чекали цього дня: і вихователі, і діти, і батьки? Адже всі гуртом зуміли створити диво-казку: шили костюми, готували сценарій (вихователі Тетяна Петрівна Калушка, Ірина Дмитрівна Васусь, помічник вихователя Мар'яна Миколаївна Сагадин), вчили тексти, робили декорації... А клеєні листочки з паперу витинали

майже всі, хто працює в садку. Яскраве різнобарв'я кольорів, весела музика, підбадьорливі усмішки батьків, лагідні очі матусь – все це й справді створило лагідну атмосферу, наповнену світлом сердечної любові та доброти. На якусь мить реальний світ втратив свої умовності, і всі поринули у чарівний світ дитинства, в якому панували щира безпосередність дітлахів і захоплюючі погляди дорослих. Малеча старшої групи із гарною назвою "Поляна квітів" вперше у своєму житті вчилася артистично відтворювати образи казкових героїв. А допомагала їм у цьому дійстві найвеличніша пора року Осінь, із роллю якої блискуче впоралася вихователь-методист Оксана Йосипівна Королюк. Авторами

музичного оформлення вистави були Юлія Володимирівна Батюк та Іванна Володимирівна Сіканович.

— Наша малеча — це сама лагідність і доброта. Треба бути для них гарним прикладом, бо вони нас, дорослих, копіюють, а батьків — у першу чергу. Основний напрямок нашої роботи — це особистісний підхід в процесі освітньої діяльності, — зазначила вихователь-методист Оксана Йосипівна Королюк. У цієї жінки багато цікавих планів, в яких головний акцент вона ставить на духовне начало дитини.

Закінчилося перше листопадове свято. Попереду перший місяць зими — грудень. Всі з нетерпінням чекають на прихід улюбленця всіх дітей — Святого Миколая.

• Шкільний меридіан

Педагоги та учні 3-4 класів Ігровицької ЗОШ І-ІІ ст.

Козацькому роду нема переводу

Стефанія РОМАНИШИН,
педагог-організатор
Ігровицької ЗОШ І-ІІ ст.

Під таким гаслом пройшло свято в 3-4 класах Ігровицької ЗОШ І-ІІ ст. Ні для кого не секрет, що всі ми є нащадками славних козаків.

А учні Ігровицької школи — активні учасники організації "Козачата". Тому, вивчаючи звичаї

і традиції козацької доби в історії України, наші вихованці наслідують хороші вчинки козаків, вчать бути мужніми захисниками своєї країни.

Діти вивчають минуле свого народу за допомогою різних форм викладу навчального матеріалу не лише на уроках, але й у позаурочний час. З особливим ентузіазмом вони готуються до козацьких свят, бо відчують себе справжніми нащадками козаків.

Всі присутні на козацькому святі з великим захопленням дивилися, як завзято співали і танцювали маленькі козачата. А їхні запальні козацькі розваги створили веселий настрій для всіх присутніх на святі.

Учні вдячні своїм класним керівникам Надії Петрівні Бурмаці і Надії Іванівні Боївці, а також вчителю музики Оксані Федорівні Горбатьок, що підготували з ними таке хороше свято.

„Ой, хто, хто Миколая любить ...”

о. Богдан ЗІНЧЕНКО,
член Національної спілки
журналістів України.

“Чудотворче дивний і преславний угоднику Божий, святителю Миколаю, Тебе, що всьому світові виливеш дорогоцінне й незмірне море чудес, з любов'ю вихваляємо” (акафіст). Таку молитовну похвалу ми висловлюємо нашому заступникові і помічникові.

Про життя св. Миколая ми маємо багато переказів. Він був незвичайною людиною, а його життя було сповнене чудес. Народився св. Миколай приблизно 270 року в побожній християнській родині в малоазійському місті Патарі, в провінції Ликії. Він був єдиним сином у заможних батьків, які дбали, щоб він був вихований у побожності та християнських чеснотах. Його батьки передчасно померли, а ним заопікувався дядько, який був єпископом того міста. Бачачи добрі прикмети племінника, дядько після належної підготовки, рукоположив його в сан священника. Св. Миколай, будучи священником, в пості та молитві ревно працював для Святої Церкви.

Велику спадщину, яку Миколай отримав від батьків, він роздав бідним і потребуючим. Тому Господь нагородив його великою силою творити чудеса. Вперше це виявилось, коли він вибрався до Палестини, щоб помолитися в тих місцях, де жив і проповідував Ісус Христос. Під час подорожі кораблем по Середземному морі зірвалася велика буря. Св. Миколай, в своїй щирій молитві, звернувся до Бога про помилування і визволення людей від небезпеки. Раптом буря на морі затихла. Подорожні, які бачили силу молитви св. Миколая, не могли мовчати, коли прибули до м. Олександрія, слава про нього широко рознеслася.

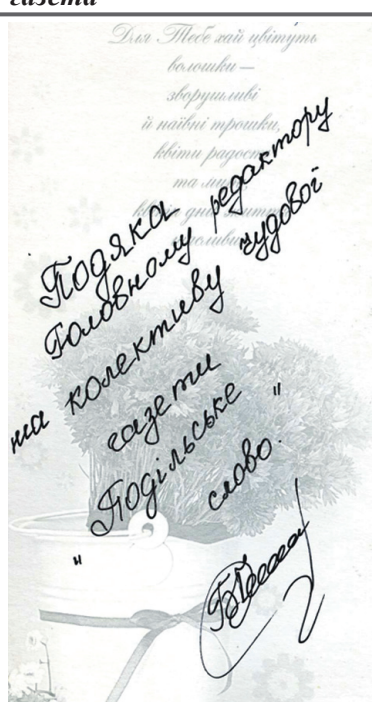
Повернувшись зі Святої землі, св. Миколай вирішив всецільо віддатися молитві і посту, а тому вступив до монастиря. Однак, недовго св. Миколай був у монастирі. Одного разу у сні йому з'явився Христос, який подав йому Євангеліє, а Богородиця покрила його омофором. При цьому почувся го-

лос, який наказував св. Миколаєві залишити монастир та йти між людей. В цей час помирає архієпископ Ликії. Зібрані єпископи спочатку не могли з-поміж себе вибрати архієпископа Мира, та, наставлені Духом Святим, вони врешті-решт вибрали св. Миколая. Ставши архієпископом міста Мир і цілої провінції Ликії, св. Миколай був близьким до всіх: батьком — сиротам, порадиником — засмученим, заступником покритих джених та великим добродійцем.

У час переслідування християн імператором Діоклетіаном, св. Миколай був ув'язненим. Але й у в'язниці він щиро проповідував слово Боже і допомагав ув'язненим. Повна свобода для християн прийшла з проголошенням визнання християнської віри в 313 р. імператором Костянтином. Але спокій в церкві був порушений виникненням різних наук, незгідних з Євангельським вченням, а між ними ересі Арія, який навчав про різноцістотність Сина Божого з Отцем. У 325 р. був скликаний перший Вселенський Собор, на якому св. Миколай, як архієпископ Мир, разом з св. Афанасієм обстоювали Євангельську науку.

Коли ж Господь покликав великого угодника свого в небесні обителі, то його любов і милосердя до людей на землі ще більше зросли. Християнська історія зберігає численні розповіді про чудесні явлення святителя Миколая та його благодатну допомогу тим, хто призивав його.

• Читач-газета

“Подільське слово”, дякую тобі!

Галина БУТЕНИЦЬ.

В святкові дні чи навіть в сірі будні життя для нас розкрасять веселково Дівчата креативні, мудрі — Це колектив газети "Подільське слово". Події, факти, аргументи...

Висвітлять влучно, як завжди, З життя району цікаві моменти. Для нас професійно працюєте Ви! Хай Господь Вас завжди береже, Посилає щастя у родині, Доля хай калиною цвіте, Дякую усім Вам за все щиро!

Український європеїзм: витоки

Світлана ГОЧ.

Те, що Україна є європейською державою, не викликає жодних сумнівів. Проблема в одному: наш у високому змісті європейський народ не має влади європейського штабу. Кожен небайдужий українець усвідомлює, що держава переживає віховий в історії момент, від якого залежить її остаточне майбутнє. Щиро прагнемо, щоб цим достойним майбутнім ставав уже сьогоднішній день.

Насправді Україна в європейському просторі перебуває, без перебільшення, вже кілька століть, здебільшого на рівні національної культури, літератури, мистецтва. Хочеться, щоб інтелігенція нашого краю, освітні, свідомі громадськість на унікальних прикладах історії та діяльності прогресивної української інтелігенції минувшини довідалися більше про місце України у світовій спільноті, а відтак активізували власну громадську позицію доволу цього питання.

Україна ніколи не була відірвана від світового розвитку та європейських тенденцій, а подекуди й випереджала їх. Промовистою в цьому плані є історична місія княгині Анни, дочки київського князя Ярослава Мудрого, яка лежить у генезі українсько-європейських культурно-політичних контактів. Привезене Анною у Францію слов'янське Євангеліє, яке стало "букварем" для перших осіб королівського двору і прислужилося до розвитку малограмотної на той час європейської цивілізації, було знаковим фактом духовно-освітніх переваг українства в Європі у часи розквіту Київської Русі. Невипадково, як стверджує Дмитро Сергійович Наливайко, автор фундаментальної праці "Україна очима Заходу" (К., 2008), з Україною-Руссю рахувалися в Західній Європі, "з нею шукали зв'язків і порозуміння не тільки сусідні держави, а й віддалені, у тому числі Німеччина й Франція". Українські студенти ще в XIV ст. навчалися в університетах Європи, зокрема, у Сорбоннському в Парижі, де здобували ступені магістрів. Відомі з літературних джерел імена українців, які у XV ст. стали там докторами богослов'я, філософії.

Темі українського європеїзму у площині літературних взаємин вітчизняного й світового письменства XIX – початку XX століть присвятив усе своє життя відомий прикарпатський учений, академік, літературознавець, великий патріот, просвітянин Володимир Григорович Матвіїшин. Саме в його науковому доробку віднаходимо численні факти рецепції українства в Європі, зокрема, у відомій монографії "Український літературний європеїзм", на яку опираюся в цій публікації. До її прочитання заохочую всіх шанувальників рідної словесності, адже ця тема є особливо актуальною не тільки в контексті сучасних євроінтеграційних процесів України, а й з огляду нинішнього становища рідної мови, літератури, освіти, просвітницького руху, українського книговидання, перекладацької діяльності, загалом українства в Україні.

Коли Адам Міцкевич читав слов'янознавчий курс лекцій у паризькому Коллеж де Франс, то розповідь про Україну починав так: "Посередині між держа-

вами монголів і турків, Росією та Польщею лежить нерозмежований край, дуже цікавий для історії та літератури". Цей край Адам Міцкевич називав "всеслов'янським поетичним Парнасом", знайомлячи французьких студентів із унікальним фольклорно-поетичним надбанням української культури. Існує припущення, що з лекцій Адама Міцкевича запозичив інформацію про Україну Оноре де Бальзак, який здійснив у 1847 році довгу подорож через Краків, Відень, Броди, Радивилів, Дубно, Новоград-Волинський, Житомир, Бердичів. Відвідав також Почаївську Лавру та замок у Вишнівці, назвавши його "польським Версалем".

Потужний вплив на літературну Францію здійснив свого часу Микола Гоголь, зокрема, на Проспера Меріме. Від моменту особистого знайомства Проспера Меріме із Миколою Гоголем, будучи під сильним враженням від "Тараса Бульби", "Вія" та інших його творів, французького митця полонив слов'янський світ і буквально переслідувала козацька тематика. Проспер Меріме публікує свої історіографічні праці про Запорізьку Січ, визвольні змагання під проводом Богдана Хмельницького, Івана Мазепи, черпаючи знання про Україну з ряду відомих історичних праць Гійома Левассера де Боллана, П.-Ж. Шевальє, а також Миколи Костомарова. "Своєю українознавчою творчою спадщиною, – зазначає у своїх працях Володимир Матвіїшин, – французький історик і письменник сприяв зацікавленню Україною не лише у Франції, а й в інших країнах. Під впливом широкої популярності творів Меріме французький Сенат 1869 року прийняв рішення про впровадження у школах Франції курсу історії України. А в той же час на етнічній території України, яка входила до складу Російської імперії, безцеремонно заборонялося все українське Валувєвським (1863) та Емським (1876) указами царського уряду. У наукових центрах Франції в кінці XIX ст. все частіше почали з'являтися українознавчі праці: Альфреда Рамбо про Остапа Вересая, Еміля Дюрана про Тараса Шевченка. Луї Леже читав лекційний курс про Кобзаря у Сорбонні".

Вражає несправедливістю той факт, що цінна з погляду неупередженого українознавства творчість Проспера Меріме вилучена із програм української школи. Адже такий цензурований підхід не дає можливості молодому поколінню, особливо російськомовному, пізнати європейське незангажоване бачення історичної правди України. Прикро, що навіть у часі незалежності нашої держави проросійських представників нації досі турбує відверта симпатія впливових особистостей європейського зарубіжжя до національних героїв доби Козацчини. Та й чи справедливо, що французька школа завдяки Просперу Меріме відкрила ще в XIX ст. світ України, а українська школа перед видатним українолюбним французом безцеремонно зачиняє двері?

Микола Гоголь став відкриттям для французів і, незважаючи на російськомовну творчість, ідентифікувався ними виключно з Україною. У 1838 р. у журналі "Revue française et étrangère" ("Французький та зарубіжний журнал") з'явилася стаття графа Адольфа де Сіркура, у якій вперше було представлено Миколу Гоголя як митця й співця України, краю, що був практично невідомим широкому європейському загалу; рідкісний успіх мали

твори Миколи Гоголя, поміщені у збірку французьких перекладів Луї Віардо під назвою "Російські повісті" (Париж, 1845 р.) і названі критикою "українськими творами" Миколи Гоголя. Французький колега видатного українця – Проспер Меріме – у своїй статті "Микола Гоголь" (1851 р.) також вказує, між іншим, на його національність, більше того – диференціює Україну та російську імперію: "Йому закидають... певний провінційний патріотизм. Українець – він мав якусь привабливість до України на шкоду решті імперії". Слід віддати належне Володимирі Григоровичу Матвіїшину за оприлюднення унікальних фактів із суспільно-культурного життя України й Франції, які спонукають пишатися здобутками українських митців. Серед них і той, що за кількістю французьких перекладів і перевидань "Тарас Бульба" Миколи Гоголя побив усі рекорди, а його виданням у великому подарунковому форматі нагороджували у кінці навчального року кращих учнів шкіл Франції. Щодо історичної повісті Марка Вовчка "Маруся", то вона ще й досі у Франції вважається однією з найкращих патріотичних книг для юнацтва.

У контексті сучасних українсько-європейських взаємин промовистою і далекоглядною є позиція історика, літературознавця, громадського діяча Михайла Драгоманова, який ще півтора століття тому розвиток духовного, культурного, інтелектуального життя України намагався піднести до європейського рівня. Це засвідчувало його життєве кредо: "Ногами міцно в рідному ґрунті, а головою – в Європі". Публікації Михайла Драгоманова німецькою, англійською, французькою, чеською, італійською, польською, болгарською та іншими мовами впливали на формування позитивного іміджу України у світі. Саме Драгоманову належить вислів "Без знання європейських мов і літератури – який же це європеїзм". Талановита жінка-мислитель світового масштабу Оксана Пахльовська слушно зазначає, що Схід Європи (мається на увазі Російська імперія, яка поглинала Україну) упродовж багатьох століть був для Заходу "мінус-простором", у західній свідомості накопичилося стільки стереотипів, нерозуміння, несприйняття. І заледве від XIX ст. починається взаємна цікавість, взаємне зближення. Українська національна еліта намагалася усіма зусиллями вирвати суспільство з пут асиміляції з Росією, насамперед, через дискурс літератури. Письменники брали на себе розв'язання проблеми інтелектуальної інтеграції, що Оксана Пахльовська простіше називає необхідністю розповіді Європі про себе.

Саме ця необхідність спонукала Михайла Драгоманова шукати у вільній Європі порятунку для України з того гнітючого становища, в якому опинилася її національна культура внаслідок Емського указу 1876 року. З цієї метою ним була виголошена доповідь французькою мовою на першому міжнародному літературному конгресі у Парижі в 1878 р. "Українська література, заборонена російським урядом", яка згодом була видана ще п'ятьма мовами. Має рацію літературознавець Володимир Матвіїшин, стверджуючи, що з вуст Михайла Драгоманова Європа вперше почула офіційну заяву про геноцид українського народу.

Чекає сьогодні проникливого переосмислення громадсько-політична діяльність геніально-сучасника і однодумця Михайла Драгоманова Івана Франка. Славний галичанин свою

докторську дисертацію захистив у Віденському університеті, а також неодноразово виступав там німецькою мовою перед депутатами, редакторами поважних видань, викладачами, письменниками. Іван Франко володів п'ятнадцятьма (!) іноземними мовами. Найвища його місія полягала, окрім пробудження національної свідомості рідного люду через художнє слово, у поглибленні й розширенні культурних взаємин між Сходом і Заходом та піднесенні престижу українства у цивілізованому європейському світі. Ця висока місія є промовистим закликом до служіння українській справі для сучасного морально збанкрутілого українського політикуму.

Гідна подиву просвітянська діяльність Христини Алчевської (авторки понад 1150 статей), за редакцією якої вийшла тритомна праця "Что читать народу?", яка містила анотації й відгуки учителів, читачів на 4188 книжок зі світової літератури. Чи не про європейський рівень обізнаності українського читача свідчить цей факт?

Україна понад сто років тому володіла неймовірним потенціалом у галузі українського перекладу. Адже майже всі вітчизняні письменники XIX – початку XX ст. володіли багатьма слов'янськими, європейськими, класичними мовами і брали активну участь у перекладацькій справі, наближуючи рідну літературу до європейського читача і навпаки. Прикро, що у своїй вільній країні літературний переклад виживає за рахунок ентузіазму, немає державного інтересу ні до розвитку якісного українського перекладу, ні, тим паче, до популяризації української книги за кордоном. Чого не скажеш про Францію. До прикладу, в Україні Посольство Франції та Французький інститут від 1992 року реалізують програму сприяння видавничій справі "Сковорода", яка підтримує українські видавництва для перекладу та видання творів сучасних французьких авторів. З моменту заснування за її допомогою було видано більше 250 книг у різноманітних галузях – художня література, гуманітарні та суспільні науки, право тощо.

Оксана Пахльовська, небайдужа до проблематики українсько-європейських взаємин, констатує невтішну нинішню ситуацію довкола руху української літератури на теренах заходу: "В Європі Коцюбинський через п'яте-десяте перекладений, Стефаник невідомий, Підмогильний майже відсутній, не кажучи вже про українську поезію XX ст. – справді одну з найвидатніших на поетичному горизонті Європи. Подбати треба було про адекватні переклади письменників 1920-х років, Європа дізналась би, що за свободою і Європою гинули не тільки на барикадах Будапешта, Праги і Варшави, а й Києва та Львова. І це не означає, що немає серйозних літературознавчих досліджень чи прекрасних творів, чи талановитих авторів. Держава цим не займається, бо вона в руках ворогів цієї держави".

Отже, культурологічний спадок більш як столітньої давності, постає для української сучасності як дзеркало для віднайдення своєї мовної, культурної, національної неповторності та європейської ідентичності. "Нині особливо гостро почуваю себе українцем", – це щире зізнання професора Володимира Матвіїшина є спонукальним для кожного з нас до громадської небайдужості, патріотичної активності та переконливого усвідомлення свого українського європеїзму.

www.trrada.te.ua -
веб-сторінка
Тернопільської
районної ради

• Вітаємо!

Голову ФГ "Солтисьяк", доброго господаря, щедрої душі людини, непересічну особистість **Володимира Васильовича Солтисьяка** з с. Жовтневе Тернопільського району вітаємо з 70-літнім ювілеєм. Щирі побажання ювілярові міцного козацького здоров'я, родинного благополуччя, довгих літ життя і плідної праці. Хай добро, створене Вашими руками, повертається Вам сторицею, шановний Володимире Васильовичу!

Цей ювілей – то мудрості пора,
Хай буде вдосталь у житті
Здоров'я, щастя, злагоди, добра,
Добробуту та щирої любові.

З повагою – начальник управління агропромислового розвитку Тернопільської райдержадміністрації Петро Смалюк, колектив управління агропромислового розвитку Тернопільської РДА.

Щиро і сердечно вітаємо з 30-річчям провідного спеціаліста відділу персоналізованого обліку управління соціального захисту населення **Лілію Василівну МАКУХ**.

Хай молодість Твоя ще довго квітне
І усмішка хай сяє на устах,
Хай лиш хороше, радісне, привітне
Тобі в житті перетинає шлях.
Нехай життя Тебе щодень втіша,
Розлук не буде, горя і невдачі,
Хай рокуватиме молода душа
Від щастя, від кохання, від удачі.

З повагою – колектив управління соціального захисту населення Тернопільської райдержадміністрації.

• Статистика

Капітальні інвестиції в області

У січні-вересні 2013 р. у розвиток економіки Тернопільської області підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування вкладено 1666,2 млн. грн. капітальних інвестицій, що на 30,8% менше, ніж у січні-вересні 2012 р.

У розрахунку на одну особу обсяг капітальних інвестицій склав 1549,1 грн. (у січні-вересні 2012 р. – 2077,4 грн.).

Головним джерелом інвестування, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 45,2 % загального обсягу капітальних інвестицій. Частка інвестицій, освоєних за рахунок коштів населення на індивідуальне житлове будівництво становила 18,7 %, кредитів банків та інших позик – 10,2 %. Кошти, виділені з державного та місцевих бюджетів склали 5,5 % загальному обсязі інвестицій.

Найбільш вагома частка капітальних інвестицій освоєна у таких видах економічної діяльності як будівництво (35,5 % або 590,9 млн. грн.), сільське, лісове та рибне господарство (25,2 % або 420,3 млн. грн.), промисловість (15,6 % або 260,2 млн. грн.).

У житловому будівництві освоєно 600,3 млн. грн. капітальних інвестицій. Питома вага інвестицій у житлові будівлі становила 36,0 % загального обсягу інвестицій.

Головне управління статистики у Тернопільській області.

• 80-ті роковини Голодомору

• Роки і долі

Україна пам'ятає...

Тетяна ЛИЖИН,
учениця 10 класу
Великобerezовицької ЗОШ
I-III ст., голова учнівського
самоврядування.

До дня вшанування жертв Голодомору учні 10 класу Великобerezовицької ЗОШ I-III ст. вирішили відвідати людей, які пережили ці страшні роки.

У Великобerezовицькій селищній раді старшокласникам надали адресу Івана Івановича Борисюка 1932 року народження, родом з Волині, який пропрацював 30 років у Тернопільській обласній дитячій лікарні у відділенні хірургії. Іван Іванович дуже приємний і розумний співрозмовник, який розповів про своє життя, страшні роки голодоморів, війну, русифікацію. Іван Іванович з дружиною нині мешкають у смт. Велика Бerezовиця, мають господарку і сад.

У Великобerezовицькій ЗОШ I-III ст. відбувся тиждень пам'яті жертв Голодомору 1932-33 рр. Під час шкільної лінійки, яку провела педагог-організатор Надія Ярославівна Чабан, учні дізналися про причини Голодомору та дії більшовицької влади у 1932-33 роках, школярі заслухали свідчення очевидця Івана Івановича

Учениці 10 класу Великобerezовицької ЗОШ I-III ст. Тетяна Лижин (справа) і Світлана Палій під час зустрічі з Іваном Івановичем Борисюком — жителем Великої Бerezовиці, який пережив страшні події Голодомору 1932-33 рр.

Борисюка, прозвучала пісня Оксани Білозір "Свіча".

Вчитель історії Наталія Петрівна Щербінін підготувала для десятикласників урок-конференцію "Україна пам'ятає". Старшокласники переглянули фільм "Незабутні сторінки історії України", мали змогу подивитися презентації, присвячені 80-м роковинам Голодомору в Україні, які підготу-

вав вчитель історії Євген Ігорович Нацюк.

23 листопада о 16 годині школярі запалили свічки, щоб вшанувати пам'ять загиблих у роки Голодомору. Учні і педагоги Великобerezовицької школи прагнули нагадати, яку страшну біду пережив український народ, навчити цінувати те, що нам Бог дав сьогодні.

Учасники заходів, присвячених Дню вшанування жертв Голодомору в Україні, у Великобerezовицькій ЗОШ I-III ст.

• Служба 101

Рятувальники закликають громадян не виходити на тонку кригу

Незабаром потягнуться на річку любителі зимової риболовлі, діти із ковзанами та санчатами. Зимова краса приваблива кожного по-своєму, але забувати про власну безпеку не варто.

Рятувальники закликають громадян не виходити на тонку кригу на ставках, річках та інших водоймищах. Це надзвичайно небезпечно. Необдумане та небережна поведінка загрожує вашому життю і здоров'ю. Крім того, небезпечно кататися на ковзанах у необлаштованих для цього місцях.

Нагадуємо, що для одного пішохода безпечним вважається лід зеленуватого відтінку, завтовшки не менше 7 см; для обладнання ковзанки — не менше 10-12 см, для масового катання — 25 см; масова переправа пішки може бути організована при товщині льоду не менше, ніж 15 см.

Якщо ви опинилися на кризі,

пересуватися треба вже протоптаними стежками або слідами на льоду. Якщо їх немає, маршрут свого руху необхідно продумати заздалегідь. Перед тим, як переходити водойму, пробийте лунки по різні боки переправи, щоб виміряти товщину льоду. Рекомендована відстань між ними — 5 м. Впевніться у безпечності переходу. Подивіться, чи немає підозрілих місць на кризі. Лід може бути неміцним біля стоку води (наприклад, із ферми або фабрики), тонкий або крихкий лід поблизу кущів, очерету, під кучугурами, у місцях, де водорості вмерзли у лід. Необхідно оминати ділянки, покриті товстим шаром снігу, де лід завжди тонший. Тонкий лід також там, де б'ють ключі, де швидко течія або у місцях, де струмок впадає у річку. Особливо обережно спускайтеся з берега, лід може нещільно з'єднуватися із берегом, часто в таких місцях є тріщини, під льодом може бути повітря.

Відправлятися на водойми по-

одинці небезпечно. Намагайтеся завжди повідомляти своїх знайомих про ваше місцезнаходження.

Не забувайте, зимова підлідна ловля риби вимагає суворого дотримання правил безпечної поведінки. Не можна пробивати близько одна від одної багато лунок. Не можна збиратися великими групами на одному місці. Не можна пробивати лунки на переправах. Не ловіть рибу поблизу вимоїн та занадто далеко від берега. Завжди майте під рукою міцну мотузку завдовжки 12-15 м, тримайте поруч з лункою дошку або велику гілку.

Пам'ятайте, дотримання елементарних правил безпечної поведінки допоможе вам зберегти своє життя і життя людей, які поруч з вами. Не забувайте роз'яснювати ці правила дітям.

**За матеріалами
Тернопільського РВ УДСНС
України у Тернопільській
області.**

Украдене щастя Лесі Гонгадзе

Леся Гонгадзе — надзвичайна жінка, донька українського патріота Теодора Корчака, який був першим радіотехніком у Західній Україні, виховала чудового сина, справжнього захисника української національної ідеї, державності та незалежності Георгія Гонгадзе, а після його зникнення стала активним громадським діячем. 30 листопада ц. р. перестало битися серце Лесі Гонгадзе. Минулого року лікарі діагностували у неї онкологічне захворювання, але жінка відмовилася від оперативного втручання і стаціонарного лікування. Леся Гонгадзе померла на 69-му році життя. У неділю, 1 грудня ц. р., у храмі Преображення Господнього у Львові зібралися львів'яни, щоб віддати їй останню шану.

Галичанка

На долю Лесі Гонгадзе випали тяжкі випробування, які вона долала із щирою надією на краще та вірою в людську порядність і доброту. Леся Гонгадзе (Корчак) народилася 2 липня 1945 року у Львові. Про своє дитинство Леся Теодорівна згадувала: "Наприкінці війни ми могли поїхати за кордон, але мій батько був великим патріотом, казав: "Перші світи довго не були й другі довго не будуть". Комуністи вигнали нашу сім'ю на вулицю. Нас, по суті, врятували сторонні люди — впустили до свого підвалу. Першу власну квартиру ми отримали тільки в 1960 році — одну кімнату для п'яти осіб".

У молоді роки справжня галичанка, яка безмежно любила рідний край, не могла не закохатися у грузинського патріота, так само відданого своїй країні і народу. "Я вдячна долі, яка подарувала мені зустріч з Русланом Гонгадзе, — згадувала Леся Гонгадзе. — Він був на диво красивий, зізнався, що покохав мене з першого погляду. Ми повінчалися в православної церкви. А весілля грали у Львові і в місті Сачхере в Грузії".

Георгій — найбільша радість у житті

Георгій Гонгадзе народився 21 травня 1969 року у Тбілісі. Був ще один хлопчик, близнюк, старший на двадцять хвилин за Георгія, але дитина під час пологів померла, як сказали медики, хоча сама Леся Гонгадзе у це не вірить, адже ніхто так і не видав тіло для поховання, у медичній картці не було жодних записів. Минав час. Георгій підросав. Леся Гонгадзе згадувала: "У Тбілісі ми жили в колишніх казармах. Умови спартанські. Керосинки, примуси... У три роки Гія пішов у дитсадок. Цікаво, що до двох років він мовчав, а потім заговорив одразу чотирма мовами — грузинською, українською, польською, російською. Так трапилося, що в той же час ми з батьком Георгія розлучилися. Я не стала влаштовувати своє особисте життя. Головне — у мене є син.

У школі Гія вчився добре. Крім того, він ходив на танці, малювання, плавання. Тренер з легкої атлетики, олімпійська чемпіонка Ніна Думбадзе, переконала мене, що син може мати чудове майбутнє в спорті. Син бачив, як багато я працюю, щоб утримувати родину, і став мінати талони, які тоді давали спортсменам на зборах, на їжу і гроші, і приносив це додому. В перший же рік після школи Георгій вступив до Тбіліського інституту іноземних мов на вечірнє відділення, а вдень працював слюсарем у тепловому господарстві, і продовжував займатися спортом".

Вірити і чекати

З 1960-х років Руслан Гонгадзе підтримував дисидентів Грузії, спілкувався з Мерабом Коставою і Звіадом Гамсахурдіа. В квітні 1989 року в Тбілісі почалися народні протести — люди вимагали виходу республіки з СРСР. Згодом, коли

Громадська діячка,
мати Георгія Гонгадзе
Леся Теодорівна Гонгадзе.

Звіад Гамсахурдіа став президентом країни, Руслан Гонгадзе потрапив до переліку надрукованих у газетах списків "ворогів народу". Вже в грудні 1991 року в Тбілісі почалося повстання проти Гамсахурдіа. "З жахом згадую ті дні, — розповідала Леся Гонгадзе в одному з інтерв'ю. — Все горить. Світла немає. Води також немає. Голод. Всі, хто міг втекти з міста, втекли. Георгій на той час жив у Львові. Раптом стукіт у двері. Я злякалася, тому що можна було чекати, чого завгодно. На порозі стоїть мій син в білому маскхалаті і з автоматом. Говорить: "Мамо, я приїхав захищати честь та ім'я мого батька. Я на грузина руку не підніму. Я буду санітаром".

Гія дуже любив батька. Сім років тому, внаслідок перенесених стресів, Руслан змушений був переїхати до Києва, лікувався тут в онкодиспансері. Коли він помер, український уряд на знак визнання його заслуг сплатив за літак і похорони. На 40-й день після смерті батька Георгій поїхав у Сухумі. Він давно хотів зняти документальний фільм про війну в Абхазії. Хоча не тримав у руках зброю, не брав участі в бойових діях, але все ж потрапив під обстріл на передовій. Лікарі нараховували у Георгія на тілі 26 ран. Його, на щастя, встигли вивезти у Тбілісі. Як потім виявилось, це був останній літак із Сухумі. За декілька годин росіяни та абхазці захопили місто і перебили всіх грузинів, які там залишилися. Гія не дуже охоче розповідав про те, що він бачив".

Очевидно, побачене у Грузії не могло не накласти свій відбиток на світогляд Георгія Гонгадзе. Згодом цей незламний патріотичний дух і прагнення здолати несправедливість, спрямовану проти народу, не раз проявлялися в роботі, коли Георгій став опозиційним журналістом, відомим своїми критичними антивладними виступами. Він боровся за правду, свободу і права українців по-грузинському гаряче і по-українському вперто, і зовсім скоро за Георгієм Гонгадзе встали новили спостереження. Георгій офіційно звернувся з листом до тодішнього Генерального прокурора України Михайла Потєбенька, у якому виклав факти щодо стеження за ним працівників міліції та невідомих осіб. Прокуратура відреагувала на звернення журналіста формально. 16 вересня 2000 року близько 22.30 Георгій Гонгадзе пішов з роботи, але вдома так і не з'явився.

Зникнення Георгія викликало велике занепокоєння не лише у його родичів і друзів, а й серед політиків і журналістів. 2 листопада в лісі біля Тараші було знайдено обезголовлений труп. Дружина Мирослава і друзі впізнали у ньому Георгія, проте його матір Леся Гонгадзе відмовлялася визнавати у загиблому сина. Медик за фактом, вона бачила невідповідності у представлених доказах. Остаточного висновку експертиза не зробила.

Важко уявити, що пережила Леся Гонгадзе після зникнення сина, та до останніх своїх днів вона вірила, що він живий і чекала на його повернення — так, як може вірити і чекати лише мати.

За матеріалами Інтернет-видань підготувала Оксана СЛИШКИ, студентка IV курсу відділення журналістики філологічного факультету ТНПУ ім. В. Гнатюка.

Великобerezовицька селищна рада надає в оренду приміщення "Гуртожиток", площею 85,4 кв. м, що перебуває в комунальній власності та розташоване за адресою: вул. Грушевського, 97 "Т", смт. Великі Бірки Тернопільського району, Тернопільської області.

За додатковою інформацією звертайтеся за тел. 49-23-60.

• Цікаві зустрічі

Сергій Притула: “Ставши президентом, я б увів чесну диктатуру...”

Нещодавно у фayne місто Тернопіль з концертною програмою завітав улюблений багатьма телеведучий, гуморист, шоумен, наш земляк Сергій Притула (він же Тернопільський Сірій) разом із “Вар’ятами”. Ювілейний, V концерт зібрав аншлаг у ПК “Березіль”. Як зізнався під час виступу Сергій Дмитрович, цього моменту “Вар’яти” чекали цілих три з половиною роки. Саме з питання про перше українське мовне гумор-шоу і розпочалася наша розмова.

Телеведучий, шоумен, гуморист Сергій Притула.

— Сергію, Ви позиціонуєте шоу “Вар’яти” як перше українське мовне. Скажіть, будь ласка, український гумор: що це таке і з чим його “ідять”?

— Ми не стільки позиціонуємо наше шоу як перше українське мовне, як констатуємо це. На сьогоднішній день з усього гумористичного контенту, який створюється здібними людьми, в Україні нічого подібного я не помічав. Можемо зараз заглибитися в історію всіляких там “гуморин”, але всі вони були короткотривалими, тому не знайшли належного місця у людській пам’яті. Кажу це при всій повазі до людей, які колись займалися створенням українського гумору. Вдячний долі, яка зводила мене з такими метрами гумористичного жанру, як Гриць Драпак, який, безперечно, є одним із носіїв класичного гумору. Він трансформував традиційні українські гуморески у “stand-up” (стендап — сольний гумористичний виступ перед живою аудиторією — ред.). Драпак не просто розповідає монолози, а спілкується зі слухачами. Ми ж велосипед не вигадували, працюємо в достатньо форматному варіанті з традиційним набором мініатюр, монологів, кумедних пісень, вкрапель стенодипових виконань. Дійсно, робимо це українською мовою вже протягом трьох з половиною років. Географія наших виступів розширюється, аншлаги підтверджують, що ми на правильному шляху.

— Що відчуваєте, коли приїжджаєте у Тернопіль?

— Зазвичай, це суміш багатьох почуттів. По-перше, відчуваю радість, оскільки Тернопіль — це місто, у якому я прожив вісім років. Не можу сказати, що це найкращі роки мого життя, бо ж і зараз живу непогано. Це студентські роки, коли відбулося становлення мене як медійної персони. У цьому мені допомогли і семирічний досвід роботи на “Радіо-Тернопіль”, і організація концертів. Тернопіль — це кохання, друзі, з якими спілкуємося і досі. Як так подумав, що за останні 10 років у моєму найближчому оточенні нікого нового так і не з’явилося. Всіх, кого можу назвати друзями, знаю більше десяти років.

Чим ближче початок концерту у “Березілі”, тим швидше почуття ейфорії змінюється хвилюванням. Завжди хочеться гідно виступити в рідному місті. Можна робити безліч концертів, але один невдалий виступ може все перекреслити.

Візитка
Сергій Дмитрович Притула народився 22 червня 1981 року в м. Збараж Тернопільської області. Телеведучий, шоумен, гуморист, автор і співпродюсер Народного скетч-шоу “Файна Юкраїна”, екс-ведучий ранкового шоу “Підйом” і талант-шоу “Україна слюзам не вірить” на Новому каналі. 1997 року посів 2 місце на захисті наукових робіт у Малій академії наук України (МАН). Школу закінчив із золотою медаллю. 1998 року вступив до Тернопільської академії народного господарства. 2000-2001 рр. — навчався в Лондоні. 2006-2009 рр. — резидент “Comedy Club UA”.

— Збараж, Тернопіль, Київ... Чим схожі для Вас ці міста?

— Насправді, вони нічим не схожі. Все, що їх об’єднує, — це те, що всі вони знаходяться в Україні. Збараж — це місто, де я народився, жив, навчався. Це шкільні роки, коли отримав ту базу знань, на якій “виїжджаю” і сьогодні. Вдячний Богу за вчителів, які мене навчали, давали вичерпні знання, підтримували, коли було потрібно. Тернопіль — це свято. Це важка праця, яка винагороджена тим, що маю сьогодні. Тернопіль — це точка, з якої розпочав свій кар’єрний ріст. Тернопіль це КВК, концерти, дівчата, тусівки, перший досвід роботи. Дійшло навіть до того, що на момент, коли покидав Тернопіль, уже встиг попрацювати на п’ятьох робочих місцях. Із Тернополем мене завжди пов’язують світлі спогади. А Київ — це найкраще місце для реалізації себе в царині мас-медіа, у якій я працюю. Київ — найбільш конкурентоспроможне середовище, з хорошою оплатою. Столиця дає можливість бути медійно впізнаним на території всієї країни.

— Ким мріяли стати в дитинстві і на кого хотіли бути схожим?

— В “Google”! (“По-всякому було: то ворошиловським стрільцем, то дяком у церкві, кур’єром, адвокатом...”), — говорить Google словами Сергія. — “У дитинстві мріяв стати супергероєм” — ред.).

— Ваш найяскравіший спогад із дитинства?

— Та в мене все дитинство було яскраве (усміхається). Коли чую таке питання, то уявляю: от у людей таке сіре дитинство, і тут раптом шух! — яскравий спалах, от мені там раз чи два було добре. Я мав абсолютно прекрасне дитинство, з першого дня народження і дотепер, бо для своєї мами я й досі дитина. Роки, проведені у Вишнівці, за 30 кілометрів від Збаража, у дідуся і бабусі, були прекрасними! А вчора, після концерту у Хмельницькому, приїха-

ли до моєї мами о 12-й годині ночі: стіл накритий, ліжка застелені. Це також яскравий спогад, який я можу віднести до свого дитинства.

— А тепер “розминка”, запитання на уяву. Уявіть, що Ви стали президентом України. Що б Ви зробили?

— Ставши президентом, я б увів чесну диктатуру. Дав би два тижні всім “провладним мужам” на те, щоб вони зібрали манатки й звалили з країни. Потім провів би чесні вибори, взяв би в співробітники не лобістів, а чиновників. Між ними велика різниця: лобісти відстоюють інтереси великих промислових груп, а чиновники мають розуміти, що їх найняли на роботу за податки, які сплачують люди, тому слід робити все для того, щоб тим людям було легше жити.

— Якби Ви потрапили на безлюдний острів, що найперше взяли б із собою мати?

— Жінку. Присутність жінки на безлюдному острові А: робить його велелюдним, Б: жінка, як ніхто, мотивує робити подвиги: там би я вже знайшов і кресало, і вогонь би розпалив, і рибки б наловив, і намет би поставив. Цього не знав Робінзон Крузо, тому й жив із мавпою.

— Уявіть, що до кінця світу залишилося 10 хвилин. Що б Ви зробили за цей час?

— А зв’язок ще присутній? — Так. Обмеження лише в часі.

— Спочатку подзвонив би мамі, потім би все зробив для того, щоб мало (йдеться про сина Сергія Притулу Дмитра — ред.) те все не зачепило, замотався би в простирадло і тихенько поповз на цвинтар, щоб паніки не піднімати. Чесно кажучи, я ніколи над такою ересю не задумувався.

— І насамкінець: поділіться з читачами “Подільського слова” рецептом хорошого настрою.

— Мій рецепт хорошого настрою простий: якщо ти здоровий, потрібний, якщо все гаразд у сім’ї, родині, якщо маєш трохи грошей, якщо зранку хочеш іти на роботу, а ввечері повертатися додому, тоді ти справді щасливий. Як цього досягти, я людям не пораджу, просто побажаю, щоб вони мали все те, про що я сказав. І щоб тримали ноги в теплі. Це теж важливо.

ПОРЦІЯ ЖАРТІВ ВІД “ВАР’ЯТІВ”:

* Санстанція закрила басейн, у якому плавав диск Віталіка Козловського.

* Коли пілот президентського гелікоптера іде на посадку, то розуміє, що на нього надіється вся країна.

* Блондинка Маша вісім разів переробляла томографію, бо вона там погано вийшла.

* Бабцю Іво Бобула звали Бабл Бобул.

* Пожежники, які виїхали гасити пожежу на конопляному полі, одразу прихопили звук, світло, діджея і щось пожерти.

* Віршик про нестандартний день народження: “Вася — гот, а Віка — емо. Ми до них на цвинтар йдемо”.

Розмовляв Андрій
ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

• Варто знати

Учасники засідання жіночого клубу “Гармонія” у Тернопільському міськрайонному центрі зайнятості.

Як перемогти невпевненість у собі

Інна ЛІСОВСЬКА,
заступник начальника відділу
довідково-інформаційної
роботи
з населенням ТМРЦЗ.

У гендерному центрі Тернопільського міськрайонного центру зайнятості відбулося чергове засідання жіночого клубу “Гармонія”. До участі у засіданні на тему “Подолання невпевненості та підвищення власної самооцінки” долучилися представники ТМЖК “Відродження нації” Оксана Шлюсар, Ольга Горошко і громадський діяч та політолог Іван Басюк.

Невпевненість у собі, занижена самооцінка є значною проблемою для багатьох людей. Як наслідок, люди не можуть швидко приймати рішення, скаржаться на труднощі в житті та невпевненість в завтрашньому дні. Їх можуть “грити” докори сумління від того, що їхні потреби та бажання залишаються нереалізованими. Такі люди завжди мають пригнічений настрій, часто заздять іншим людям, які впевнені в собі, і від цього ще більше піддаються розпачу та грузнуть у власних проблемах.

Як не дивно, більшість проблем, які є у дорослому житті, мають “дитяче коріння”. Невпевненість також родом з дитинства: це зневіра батьків, вчителів, бабусь, дідуся в можливостях дитини, акцентування уваги на невдачах, недоліках, навмисне ігнорування позитивних якостей особистості. Саме це сприяє тому, що у дорослому житті людина буде помічати лише свої “мінуси”, вважатиме себе не гідною чогось кращого, навколишні люди здаватимуться їй більш успішними і цілеспрямованими. “Не можна лягти, принижувати і змушувати дитину займатися тим, що їй найбільше не подобається”, — наголосила Оксана Шлюсар. Іван Ба-

сюк відзначив, що невпевненість та низька самооцінка не мають бути притаманними українцям, адже наша історія дає змогу пишатися людьми, які в свій час прославили Україну. Отож, наше завдання — пам’ятаючи своє минуле, будувати майбутнє.

Присутні мали змогу скористатися порадами фахівців Тернопільського міськрайонного центру зайнятості. Серед них, зокрема, такі: припиніть говорити собі “я нічого не знаю, не вмію, нічого не вийде” тощо. Вірте в себе, не думайте про проблеми, а думайте про їх вирішення, любіть себе такими, які ви є, з усіма перевагами і недоліками.

Не бійтеся — страх є перешкодою, яка стримує професійний розвиток людини. Будьте рішучими. Наперед продумайте варіанти, як ви будете діяти, якщо щось піде не так. Пам’ятайте, щоб підняти самооцінку негативний досвід також необхідний — важливо не повторювати ті ж помилки.

Дозвольте собі бути недосконалим та не зациклюйтеся на власних помилках. Впевнені в собі люди є такими не тому, що їм з першого разу все вдається, а тому, що вони вперто йдуть до досягнення своїх цілей, долаючи неприємності і невдачі.

Не відкладайте справи на потім. Чим далі ви відкладаєте, тим менша ймовірність, що ви це зробите. Працюйте над собою, займайтесь самовдосконаленням. Кожна людина є унікальною особистістю, з великими можливостями та нерозкритим потенціалом. Удосконалюючись, ви почнете помічати, що перестали боятися відмов, негативного результату. Ваша думка про себе буде менш залежною від схвалення іншими людьми. Ви почнете робити те, що приносить вам справжнє задоволення. І найважливіше те, що підвищення самооцінки забезпечить вам душевний спокій, і ви зможете по-справжньому оцінити себе.

• Оголошення

Рішення

26 сесії Настасівської сільської ради Тернопільського району, Тернопільської області
№ 286 від 22 травня 2013 року

“Про затвердження технічної документації з нормативно-грошової оцінки земель с. Настасів”.

З метою забезпечення економічного регулювання земельних відносин та підвищення ефективності використання земель в населеному пункті с. Настасів, керуючись Земельним кодексом України, Законами України “Про оцінку земель”, “Про місцеве самоврядування в Україні”, сесія Настасівської сільської ради

вирішила:

1. Затвердити технічну документацію з нормативно-грошової оцінки земель с. Настасів.

2. Привести договори оренди земель у відповідність з новою нормативною грошовою оцінкою земель.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію з питань земельних відносин та охорони довкілля.

Настасівський сільський голова Дарія БЛАЦАК.

Настасівська сільська рада повідомляє, що з 01. 01. 2014 року в селі Настасів Тернопільського району, Тернопільської області вступає в дію нова нормативно-грошова оцінка землі. Прохання до фізичних та юридичних осіб звертатися в Настасівську сільську раду.

• *Наші діти*

• *Ради-поради*

Учасниці волонтерського загону "Зернятко добра" Малоходачківської ЗОШ І-ІІІ ст.

“Добро до добра”

Жанна БАСЮК, заступник директора з виховної роботи Малоходачківської ЗОШ І-ІІІ ст.

3 грудня волонтерський загін “Зернятко добра” Малоходачківської ЗОШ І-ІІІ ст. під керівництвом педагога-організатора Олександри Михайлівни Стібель провів у школі акцію “Добро до добра”.

Учні організували передріздвяний ярмарок для збору коштів на різдвяні подарунки самотнім лю-

дям. Усі класи взяли у заході активну участь. Найактивнішими були Лілія Турчин, Катерина Саламандра (5 клас), Роман Осаулко (6 клас), Юлія Вівчар, Стефанія Литвинчук, Христина Соколова, Христина Гузовська, Христина Мудра, Ірина Шверда (7 клас), Олег Попів (10 клас). Голова загону Христина Соколова збрала 549,75 грн.

У 2012 році учасники волонтерського загону організували подібну акцію. На зібрані кошти вони придбали подарунки для самотніх людей сіл Малий Ходачків і Костянтинівка. Залишок коштів витратили на закупівлю харчів для

птахів (лелек), які прилетіли у березні. Скупчення лелек на Малоходачківському пасовиську було дуже великим. До учнів у добродійній акції на підтримку птахів долучився місцевий парох о. Василь Сліпчук. Багато односельчан не залишилися байдужими до птахів, які замерзали. Люди виносили хліб, варену картоплю, рибу.

Волонтерський загін своєю метою вбачає сприяння формуванню у дітей таких якостей, як доброта, співчуття, готовність прийти на допомогу. Наші діти крокують впевнено і вважають, що, даруючи іншим частинку власної доброти, вони роблять світ кращим.

• *А ви знаєте?*

10 приємних дрібниць для гарного настрою

У зимові, непогожі дні наш настрій, буває, падає до нуля, нами опановують лень і апатія. Все здається таким похмуриим. Але холодні дні за вікном — це зовсім не привід для поганого настрою, а навпаки — для його покращення! Подаємо 10 нескладних способів покращити настрій собі та оточуючим.

1. Отже, перше, що потрібно робити щоранку, — це усміхнутися самому собі у дзеркалі. Це повинно стати вашим ритуалом, який щодня буде задавати позитивний настрій.

2. Іншим фактором прекрасного настрою є правильно заданий ритм. Добре, якщо вас завжди супроводжуватиме ваша улюблена, краще ритмічна музика, від якої так і хочеться піти у танок! Це додасть вам енергії на цілий день. Найкращим варіантом може бути, наприклад, музика на гарячий латиноамериканський мотив. А ввечері дуже до-

бре розслабитися під мелодії класичної музики.

3. Візьміть собі за правило щодня дарувати усмішку не менш, ніж 5 особам. Відчуття того, що ви подарували трохи щастя ще комусь, принесе вам подвійне задоволення.

4. Намагайтеся якомога більше спілкуватися з новими людьми. Можливо, саме завдяки цьому ви зможете відкрити щось нове у собі.

5. Весь час чогось вчіться. Знайдіть для себе нові захоплення або просто кожен день готуйте нову страву. Робіть те, чого раніше ніколи не робили.

6. А ще потрібно трохи балувати себе, наприклад, з'їсти щонебудь солоденьке, купити нову річ або подивитися улюблений фільм. Так ви будете заохочувати себе за ще один чудово прожитий день.

7. Ще одна запорука бадьорого настрою — вітамінчики! Їжте більше свіжих фруктів і овочів. Особливо корисні зараз продукти жовтого кольору: банани, ана-

наси, морква, апельсини. Пийте багато свіжого соку, зеленого чаю та води.

8. Щодня потрібно дарувати собі прогулянки на свіжому повітрі. Це необхідно робити, незважаючи на погоду. Прогуляйтеся по вулиці хоча б 20 хвилин. Головне — одягнутися по погоді.

9. Оточуйте себе яскравими речами. Прикрасьте свій будинок, зробіть його веселим, райдужним. Повісьте яскраві штори, купіть кольоровий посуд. Включіть у ваш гардероб барвистий, яскравий одяг, який виділить вас з натовпу і просто підніме настрій. Якщо дрес-код вашого офісу цього не дозволяє, тоді беріть на озброєння кольорові аксесуари.

10. Оточуйте себе любов'ю. Біля вас завжди повинні бути люди, які дарують вам гарний настрій. Це ті, кому ви даруєте тепло і свою любов: коханий, друзі, родичі, кішка, врешті-решт! Це головна запорука хорошого настрою і щасливого життя. Кохайте і будьте коханими!

• *Кулінарна академія*

Як змінити звичний смак кави

Ваша ранкова кава може стати незвичайною завдяки різним добавкам.

Цукор — звична добавка. Є також спеціальний підсолоджувач у вигляді кристалів. Його можна використовувати лише для кави. У капучино підсолоджувач повністю не розчиняється.

Молоко або **вершки** роблять смак напою більш насиченим і одночасно ніжним. До речі, різне молоко допоможе отримати різноманітні напої. Незбиране

молоко ідеально підходить для еспресо. Знежирене молоко легко збити на піну.

Шоколад (стружку, крихту і гірку пудру) використовують як добавку в капучино або ж до кави з вершками. Розтоплений або гарячий шоколад можна додавати одразу в напій.

Спеціями можна значно змінити смак напою. Зазвичай використовують імбир, гвоздику, аніс, мускат, корицю, ваніль. Для більшості гостроти в каву можна додати дужаний перець. Гаряча кава добре поєднується з карда-

моном, а холодна — з кмином.

Розтерті горіхи — ще одна чудова смакова добавка до кави. Популярні кокосові горіхи, кеш'ю, мигдаль, кедрові, фундук, волоські.

Фрукти. Кава добре поєднується майже з усіма фруктами. Найпопулярнішими фруктами для приготування кави є банани, цитрусові (всі різновиди), персики. Спробуйте пити каву зі свіжими фруктами або ж додати есенції, сиропи та концентрати в напій. Також цитрусові можна додати у вигляді цедри.

Догляд за хутром

Вибрати якісний хутряний виріб дуже нелегко. Але забезпечити якісний догляд за ним ще складніше. Адже хутро — задоволення недешево, тому хочеться, щоб покупка радувала максимально довго. Отже, для того, щоб хутряна шубка служила довго, необхідно дотримуватися низки правил...

Категорично не рекомендується носити на плечі сумочки, оскільки на місці контакту шубки з ремінцем ворс “зламається”, а з часом і зовсім зітреться та випаде. Заради збереження улюбленої шуби варто перейти на портфель або ж просто носити сумку в руці.

Хутряні вироби дуже чутливі до “пересушування”. Тому їх не варто сушити поблизу нагрівальних приладів, зберігати під прямими сонячними променями. Також не рекомендується включати обігрів сидіння автомобіля. Крім того, не можна стояти біля вихлопної труби автомобіля — декількох хвилин цілком достатньо для того, щоб остаточно “вбити” хутро. Вкрай небажано використовувати поблизу хутра парфуми, лаки для волосся та інші аерозольні розпилювачі.

Стосовно того, чи можна розчісувати хутряний виріб, думки розходяться. Хтось зовсім не рекомендує розчісувати хутро, пропонуючи довіряти це професійному чищенню. Все ж, якщо хутро звалювалося, “проблемні” місця можна обережно розчесати гребенем з довгими, рідкими і дуже гострими зубчиками.

Хутро має “дихати”, тому не можна зберігати хутряні вироби в поліетилені — чохол для шубки повинен бути виготовлений з нещільної натуральної тканини (наприклад, з льону), пофарбованої в темний колір, або ж зі спеціального пористого матеріалу. Біле хутро можна вберегти від передчасного пожовтіння, якщо зберігати в темно-синьому чохлі. Промокле під дощем хутро сушать у відкритому просторі (в жодному разі не в шафі) при кімнатній температурі. Висохлу шубу необхідно злегка струсити, щоб ворсинки зайняли своє природне положення.

Якщо шуба сильно забруднена — краще не ризикувати і довіритися професійному чищенню. Невеликі ж плями можна видалити і в домашніх умовах. При цьому слід пам'ятати, що бензин і ацетон до хутра застосовувати категорично заборонено. На забруднення за допомогою м'якої губки можна нанести суміш столового оцту, спирту і води в рівних частинах, після чого протерти хутро вологою тканиною.

Найстрашніший ворог хутра — міль. Тому в шафу разом із шубою бажано помістити торбинки з лавандою, геранню або ж спеціальні антимолеві засоби. Крім того, в “не сезон” хутро можна здавати на зберігання в спеціалізовані магазини, де є холодильники для хутряних виробів. Послуги таких “холодильників” не дешеві, проте ризик зіпсувати улюблену річ неправильним зберіганням значно зменшується. У такому випадку необхідно вияснити, яку відповідальність понесе магазин у разі псування виробу, а також чи є можливість застрахувати шубку.

Ще слід пам'ятати, що хутро, яке не носять, “старіє” удвічі швидше. Тому прогулянка у морозну погоду в пухнастій шубці не тільки підніме вам настрій, а й допоможе зберегти улюблену річ.

• *Оселя*

Затишок у домі

Найголовніше в будинку — затишок. А затишку не буває без чистоти. Як її підтримувати, щоб раковина блищала білизною, переливалася дзеркала, а на меблях не була жодної плямочки?

* Якщо на унітазі, ванній або раковині з'явилися іржаві підтєчки, видалити їх можна перекисом водню з додаванням 10% нашатирного спирту.

* Якщо ванна пожовтіла, потрібно почистити її сіллю з оцтом. Якщо плями не піддаються чищенню, можна спробувати видалити їх порошком пемзи.

* Кахель у ванній кімнаті і туалету рекомендуємо протирати столовим оцтом, змішаним з водою 1:5 (склянку оцту на літр води).

* Двері, покриті світлою олій-

ною або емалевою фарбою, потрібно мити водою без мила (тому що сода і мило роблять фарбу тьмяною). У воду можна додати трохи нашатирного спирту (одну чайну ложку на літр води): він видалить бруд і додасть блиску. Як тільки вимили двері, обов'язково насухо їх витріть чистою ганчіркою, щоб не залишилися плями.

* Дзеркала потрібно протирати ватою, змоченою в одеколоні або горілці. Після того, як очищена вся поверхня, куточки рекомендується промити ватою, намотаною на сірник або тонку паличку. Потім слід ретельно протерти скло паперовою серветкою.

* Кухонну клейонку найкраще мити теплою водою з милом і насухо витирати м'якою ганчіркою. Для того, щоб клейонка довше служила, іноді протирайте її сирим молоком.

Молодій господині

* Манна каша буде ніжною й без грудочок, якщо промити її в декількох водах.

* Якщо манна каша, що залишилася, дуже загустіла, тонким гострим ножом її нарізають на скибочки, обсмажують їх із двох боків і подають у гарячому вигляді, поливши сметаною, змішаною з цукром і меленою корицею.

* Рис погано розварюється в молоці, тому, готуючи молочну кашу, його попередньо відварюють до напівготовності у воді.

• Гороскоп

Астрологічний прогноз

від Івана Круняка з 16 по 22 грудня

ОВЕН (БАРАН)
(21.03 — 20.04)

У другій половині тижня можете опинитись у досить незручному становищі. Хтось із старших буде незадоволений вашими діями. Дехто завдяки щасливому збігу обставин зможе поповнити сімейний бюджет. Непоганий період для операцій з житлом та іншою нерухомістю.

ТЕЛЕЦЬ (ТУР)
(21.04 — 20.05)

У першій половині тижня перед вами постане проблема, вирішуючи яку витратите багато сил і нервів. Намагайтеся будь-якою ціною швидко досягти успіху у супервигідній справі. Доцільно більше спілкуватися з друзями. Влаштуйте собі гарний відпочинок у вихідні.

БЛИЗНЮКИ (ДВІЙНЯТА)
(21.05 — 21.06)

Ви будете випромінювати чарівність і привабливість, беручи на озброєння чітко сформульовані думки і прагнення. Багатьох Близнюків чекають надзвичайно цікаві зустрічі в колі однодумців. Непорозуміння може бути у стосунках з тими, хто вважає себе розумнішим за вас.

РАК (ЧИСТОВОД)
(22.06 — 22.07)

Тиждень для Раків цілком сприятливий. Добре почуватиметеся в колі рідних і друзів. Винятком можуть бути понеділок і вівторок — у ці дні фінансова проблема триматиме вас у напрузі, можливо, навіть доведеться відмовитись від чогось, заощаджуючи гроші.

ЛЕВ (ЗВІРОЦАР)
(23.07 — 23.08)

Уже на початку тижня можуть зіпсуватися стосунки з друзями. Це може призвести до фінансових неприємностей. Друга половина тижня дуже сприятлива для ділових людей. Сімейним необхідно бути стриманими і поступливими у стосунках з рідними.

ПАННА (ХЛИБОНОША)
(24.08 — 23.09)

Будьте максимально стримані, спілкуючись з начальством, а також з людьми, від яких залежите. Той, хто планує подорож за кордон, отримає нову інформацію або документи. Прекрасний час для творчих людей.

ТЕРЕЗИ (КАНТАР)
(24.09 — 23.10)

Партнери можуть скептично поставитись до ваших дій та пропозицій, важко буде знайти підтримку і в рідному домі. Лише давні друзі зрозуміють і фінансово підтримають вас.

СКОРПІОН (ЗЕМЛЕДУХ)
(24.10 — 22.11)

Будете відчувати велику духовну свободу. Одночасно з'явиться бажання пригнічувати оточуючих силою свого інтелекту або зверхністю. Тиждень сприятливий для тих, хто зайнятий педагогічною діяльністю, працює у ЗМІ, а також для подорожей.

СТРІЛЕЦЬ (ЖОВНІР)
(23.11 — 21.12)

Будьте готові надати комусь із близь-

ких допомогу порадою або й грошима. Зробити це буде важко, до того ж ви будете сумніватися в доцільності такого кроку. Тиждень сприятливий для тих, хто не афішує свою діяльність.

КОЗЕРІГ (ЦАПОК)
(22.12 — 20.01)

Початок тижня не принесе вам успіху у справах, але засмучуватися не варто — уже найближчим часом усе нормалізується. Не вирушайте у відрядження. У другій половині тижня більшість Козерогів отримають можливість непогано заробити.

ВОДОЛІЙ (ВОДОНОС)
(21.01 — 19.02)

Ви відчуватимете впевненість і рішучість. Стосунки з діловими людьми піднімуть вас на вищий щабель, однак у деякого виникнуть труднощі із грошми, не зайвим буде відмовитись від марнотратства і дорогих розваг.

РИБИ
(20.02 — 20.03)

Тим, хто почуває себе невпевнено на роботі або перебуває під загрозою скорочення чи звільнення, бажано не нагнітати ситуацію. Більше користі принесе пошук альтернативних джерел заробітку або робота за сумісництвом.

Усміхніться

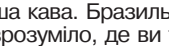
Приходить син додому весь подряпаний. Мама його питає:
— Що трапилось?
— У школі водили хоровод навколо ялинки.
— І що?
— Ялинка була великою, а хоровод — маленьким.

— Сину, скільки разів тобі повторювати! Ніж потрібно тримати правою рукою, а віделку — лівою.
— А тоді якою я візьму м'ясо?

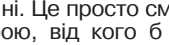
Чоловік зробив замовлення в ресторані. Сидить, годину чекає, другу. Нарешті приходить офіціант:
— Ось ваша кава. Бразильська.
— Тепер зрозуміло, де ви так довго були.

Блондинка скаржиться:
— Мій комп'ютер не бачить принтера. Я вже й монітор до нього повернула, а він однаково пише, що не бачить. Що мені робити?
— Пальцем покажи.

— То ти збираєшся одружитися зі мною тільки тому, що я успадкувала від тітки Нори віллу?
— Звісно, ні. Це просто смішно. Я б одружився з тобою, від кого б ти її тільки не успадкувала.

Розмовляють два приятелі:
— Ти своєму сину математику зробив?
— Так.
— Дай списати.

перший великий український журнал кросвордів!

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 98552

Українські Кросворди

Курс купівлі цінних паперів	М'якоть	d	Крилатий кінь	Короткі бакенбарди	Посудина для приготування кави	Одноклітинний організм	Поверхня зрізаного стовбура	h	Тибетський осел
f	Бульвар в Іспанії	Страва з баранини і овочів	Заглиблена біля вершини гори	Республіка у Росії	Покриття ванни	Спеціальний навіс	Рай у пустелі	Ящик, коробка	
			Посланець держави	Лондонське таксі		... стоп			
	Високий стрімкий берег			Цегла з соломи та глини	e		Жаба тропіків		
Спідниця з вставками	Танцювальне па	Єгипетська богиня неба		Трофей індіанця	Високий стрибок верхового коня	Вулкан на Мінданао	Снігова "ковдра"	Домра узбеків	
			Непотріб в електронній пошті			Рідка ароматична речовина	Народ Африки	Чорноморський курорт	
Мова циган	Жир для каганця			Шанець	Притока Неві	Загальний рівень знань			
						Тринога під казаном			
Лимонна м'ята	Вигада на розповідь	Тропічний плід							
			Отвір у шині від цвяка	Гори в Болгарії	Східний платан				
Матроска	Екваторіальне сузір'я				Річковий ... самітник	Неласка короля	Низькоросла конячка	Закладка у книзі	
			Товар за кордону	Акція заради реклами		Спідометр корабля			
	Кількість наловленої риби	c		Поєднує береги	Телефонне слово		Фільм Соловйова	Хоттабич за походженням	
			Городний коренеплід	Частина населення Давнього Риму		Космічне агентство США			
Громада	Кассіус Клей	Одне з Великих озер		її носії Містер Ікс	Морський йорж		a		
g			Міський туман			Швидкісний катер	Рудий дегустатор курей	Локатор	
	Дрижання при застуді	Невдалий удар у більярд	Шість геймів		Давньогрецький бог війни	Кімнатний собака	Добре заховані коштовності		
			Циганка ...	Чилійський розчинний напій	Фасон чоловічої сорочки		Малярна комаха	... Марія	Довгохвостий папуга
	Хижа прісноводна риба	Спосіб друку банкнот				"Істівна" косметика			
				Копишня фінська монета			Обр		
	Розпорядження військового	Супутниця кота Базилю				Богиня землеробства у греків	b		

ПОДІЛЬСЬКЕ СЛОВО
Виходить з березня 1967 року.
Засновники — Тернопільська районна рада і Тернопільська районна державна адміністрація

Головний редактор
Ганна МАКУХ 528878
Редактор відділу:
Ірина ЮРКО 528830
Відповідальний секретар
Людмила ДЕЙНЕКА
Літературний редактор
Тетяна СВИНАРИК
Бухгалтерія, довідки 528830

Позиція авторів може не збігатися з позицією редакції. За достовірність викладених фактів відповідальність несе автор. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Рукописи не рецензуються і не повертаються.
® — політична реклама

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
м. Тернопіль,
вул. Бродівська, 17.
Розрахунковий рахунок 26003250972001
ТФ КБ Приватбанк міста Тернополя, МФО 338783, ідентифікаційний код 02475351.
Реєстраційний номер ТР №186. Тираж 2580
Індекс 61357. Зам. № 399.
Email: podilske_slovo@ukr.net

Газета виходить у п'ятницю.
Віддруковано видавництвом «А-Прінт» ТОВ «ДІМ», м.Тернопіль, вул.Текстильна, 28, http://a-print.com.ua/ тел. (0352) 52-27-37, (067) 350-17-94.

Відповіді на кросворд, вміщений у №50 від 6 грудня 2013 року.

С	У	М	Л	І	Н	Н	Я	С	Т	О	К	Е	Р	Ш
Е	Т	И	Л	К	Р	У	Ч	А	І	П	Р	И	Т	
І	Е	Х	О	А	Г	А	Ф	О	А					
К	Л	И	Ч	У	Р	К	А	А	Т	Л	Е	Т		
К	К	Л	И	Н	Р	М	Р	Ф						
К	А	Л	А	Н	І	Н	А	А	Н	У	Б	І	С	
А	В	Я	Х	А	Ч	А	П	У	Р	І				
Б	І	Г	У	Д	І	В	Х	О	Р	А	Л	Н		
Т	О	М	О	Н	І	М	Т	І	Д	О				
Б	Р	И	Т	В	А	Е	А	Р	И	С	Т	О	Н	
У	Н	А	М	О	С	Т	А	Б						
Н	Е	Г	Р	А	Д	О	Б	С	У	Б	А	Р	У	
Д	Е	Р	М	І	Т	О	К	А	Т	О	К	О	П	
Е	Р	М	І	Т	О	К	О	Р	Д	У	О	И		
С	Е	Р	А	Н	Д	Е	В	У	О	Т	А	Р		
М	А	Н	Н	А	О	Р	Е	Г	О	Н	Р			
А	Т	З	Б	І	Г	Р	П	А	Ч	К	А			
Р	О	О	М	Т	О	Р	Т	О	И	С				
И	В	К	Р	О	В	А	У	Л	Л	О	Т			
Н	Ю	К	Т	А	Л	І	К	И	О	С	И	К	А	
Е	А	Ф	Л	Е	Р	М	У	К	М	А	Т			

• Мистецтво

Художник Михайло Николайчук (третій зліва) з дружиною Марією, завідувача мистецьким відділом Тернопільської обласної бібліотеки для молоді Леся Олійник (третя справа) з друзями та колегами.

Естетичне одкровення Михайла Николайчука

Галина ЮРСА.
Фото автора.

На його творіння треба не споглядати, а вдивлятися. У його полотна треба захоуватися та зливатися з ними тілом і душею. Лише тоді в його картинах, навіть у невеличкому фрагменті, можна побачити Вічність, Всесвіт. На пересічних, навіть дуже милих картинах ліс, дерева – це пейзаж. Квіти у вазі, фрукти – це натюрморт. А обличчя – це, зрозуміло, портрет. Твори цього художника не помістиш в жодні рамки, бо все зображене, здається, вмиль оживе, вискочить з тих рамок та полетить собі на волю. Такий непростий художник Михайло Николайчук, який нині проживає та творить у мальовничому селі Байківці Тернопільського району.

Картина із серії "Op i Lel".

Дитинство та юність митця промайнули у Лисівці, в славному Заліщицькому краї, де народився у важкому повоєнному 1946 році. Художній фах осягав у Косівському училищі прикладного мистецтва, а згодом у Львівському державному інституті прикладного та декоративного мистецтва.

Михало Николайчук здобув визнання, та не славу і великі статки, як він сам про себе говорить, бо коли людині дано дар, вона мусить віддати його без остатку іншим. Михайло Николайчук – учасник обласних, республіканських, всеукраїнських, всесоюзних та міжнародних виставок, лауреат обласної мистецької премії ім. Михайла Бойчука. Його персональні виставки відбувалися в Тернополі, Чернівцях, Івано-Франківську, Львові. Полотна художника знайшли своє почесне місце у музеях України, а також в Канаді, Польщі, Франції, Німеччині, у приватних колекціях США, Австралії.

Здається, прийшов час трохи відпочити, поніжитися на лаврах, які заслужив та заробив важкою працею душі. Та не йдуть художники на пенсію, а вік їхній завжди юнацький. Сам Михайло Николайчук суть свого мистецтва виклав стисло: "Трансформація і переосмислення реального світу в певну образну систему – основа моєї творчості".

Вважають, щоб зрозуміти художника, треба мати відповідну фахову підготовку. А я собі мислю, що треба бути просто душевною, боголюбивою людиною. Треба поважати когось, щоб зрозуміти та оцінити працю його рук

та нестримної пульсуючої енергії душі. Таким є сам художник Михайло Николайчук. Він любить людину і людство. Митець глибоко поважає давню та сучасну історію України, любить життя у всьому його багатобарвному розмаїтті. І ця любов – у кожному штриху на його полотні.

Художник часто зустрічається з молодими людьми, які вчаться творити полотна або просто люблять мистецтво. У літературно-мистецькій вітальні "Зустрічі без прощань", що діє у Тернопільській обласній бібліотеці для молоді, було розгорнуто виставку робіт художника Михайла Николайчука "Естетичне одкровення" та відбулася зустріч художника зі студентами мистецьких навчальних закладів Тернополя. Про життєвий та творчий шлях художника розповіли завідувача мистецьким відділом бібліотеки Леся Олійник, художник-монументаліст Юрій Чумак, заслужений художник України Ярослав Омелян та муза художника – вірна дружина Марія. Звучала чудова класична музика у виконанні тернопільської

"Марія".

піаністки-віртуоза Габрієли Теленко, її учнів Аліни Золотої та Миколи Гаврилюка. У цю мить згадалися слова мистецтвознавця Петра Сороки, які він написав про Михайла Николайчука: "А ще картини митця дивовижно озвучені, в них чудесним чином колір зроджує звук і вони сприймаються як висока симфонія. Це звучання хвилює, натхненне, урочисте".

Антончик Пишнюк (1 рік 3 міс.) з с. Ігровиця Тернопільського району.
Фото Людмили ДЕЙНЕКИ.

Передплата-2014

Передплатна ціна на газету "Подільське слово" на I півріччя 2014 року:

Для населення (індекс 61357):
на 6 місяців — 50,79 грн.;
на 12 місяців — 100,38 грн.
Для організацій (індекс 23491):
на 6 місяців — 59,79 грн.;
на 12 місяців — 118,38 грн.

• Вітаємо!

Щиро і сердечно вітаємо з 35-річчям директора Острівської ЗОШ І-ІІІ ст. **Оксану Казимирівну КОЖУШКО**.

Нехай дарують радість Вам літа,
Душа сто літ хай буде молодою,
Хай Вам рясні колосяться жита,
Джерела б'ють цілющою водою.
Нехай Вам завжди з легкістю вдається
Розв'язувати ребуси проблем,
Бажаєм сонця за вікном і в серці,
Здоров'я і любові на щодень.

З повагою — педагогічний колектив Острівської ЗОШ І-ІІІ ст.

Щиро і сердечно вітаємо голову ФГ "Березовського" **Юрія Романовича БЕРЕЗОВСЬКОГО** з нагоди 20-річчя створення ФГ "Березовського".

Хай Вас мрія окриляє,
Радість душу звеселяє,
Хай достаток буде в домі,
Серце хай не знає втоми.
Весело життя вирує,
Щастя, успіхи дарує
І оточує любов'ю,
Миру, злагоди, здоров'я!

З повагою — колективи ФГ "Березовського" і ПП "Агрон".

Колектив Шляхтинської ЗОШ І-ІІ ст. ім. О. Г. Барвінського щиро вітає з днем народження вчительки математики та фізики **Богдана Михайловича ПРУСА**.

Здоров'я, щастя зичим не на рік,
На все життя бажаєм щиро,
Щоб радісним і довгим був Ваш вік
З добром, любов'ю, спокоєм і миром.

Вітаємо з днем народження лікаря-терапевта ТРТМО **Галину Степанівну САРАПУК**, медсестру стаціонару **Уляну Володимирівну ВОРОНУ**, завідуючого підсобним господарством **Миколу Івановича ДОМШОГО**, медсестру стоматологічного відділу **Любов Володимирівну ГРИБ**, водія ШМД **Андрія Володимировича МАРУСЯКА**, оператора комп'ютерного набору **Людмилу Степанівну ГЛЕМБИЦЬКУ**.

Нехай щастить Вам у житті
І вдача буде наполеглива, завзята,
Хай в колі друзів та сім'ї
Яскравих днів буде багато.

З повагою — колектив Тернопільського районного територіального медичного об'єднання.

Вітаємо з днем народження завідувачу ФАПом с. Острів **Ларису Зіновіївну ШТОГУН**, медсестру зі стоматології Великоберезовицької АЗПСМ **Світлану Павлівну ЛУКЕНІВ**, завідувачу ФАПом с. Петриків **Мироту Борисівну БІЛАС**, завідувачу ФАПом с. Лучка **Любомиру Теодозіївну КОЗЛОВСЬКУ**.

Здоров'я, щастя та добра,
Наснаги, успіхів, тепла,
І повсякденно, повсякчас
Хай буде все у Вас гаразд!

З повагою — колектив Тернопільського районного територіального медичного об'єднання.

Щирозадушно вітаємо з днем народження учасників дитячого фольклорно-етнографічного гурту "Чернелівські забави" БК с. Чернелів-Руський **Миколу БАБІЯ**, **Андрія Миколу ПЕРОЖКА**.

Щастя, радості, добра,
Здоров'я, успіхів, тепла,
Благополуччя та достатку,
Щоб справи всі були в порядку.
Хай усміхається життя
Та кращим буде майбуття.

З повагою — дирекція БК с. Чернелів-Руський.

Колектив НВК "Дичківська ЗОШ І-ІІ ступенів — ДНЗ" щирозадушно вітає директора **Андрія Богдановича РОМАНЮКА** з днем ангела!

Всю доброту, яка існує в світі,
Всю радість, що живе серед людей,
Найкращі всі, що до вподоби, квіти
Даруємо у цей святковий день.
Хай Матір Божа Вас охороняє,
В душі панують мир і доброта,
Ісус Христос здоров'я посилає
На многії і благії літа!

Від щирого серця вітаємо з днем народження учасниці жіночого вокального ансамблю "Байківчанка" БК с. Байківці **Ольгу Михайлівну СТРУТИНСЬКУ**.

Бажаємо Вам, щоб надії збувались,
Щоб друзі хороші в житті зустрічалися,
Щоб стіл був багатий і затишно в хаті,
Хай дні Ваші будуть веселі, як свято.

З повагою — колектив будинку культури с. Байківці, Байковецької сільської ради.